

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: . . . . .
 Egy óra . . . . .
 Negyedévre . . . . .

Felelős szerkesztő:
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 49. szám.

Magyar agrárpolitika.

Debrecen, április 29.

Östermelő ország vagyunk s ezt a parlamentünk is visszatükrözi. Évek óta a földmívelésügyi tárca keretében történik a legtöbb fölszólalás, most is így van. Igazában senkinek sem juthat eszébe, hogy a gazdák jogos és legitim érdekei ellen küzdjön. De ma már csakis a tulzó agráriusok hirdetik, hogy a modern Magyarország gazdasági alapja még mindig a földmívelés. A földmívelés megfelelt a hivatásának és rendeltetésének, ha a lakosság olcsó táplálásáról gondoskodik s az ipar számára szükséges nyersanyagokat olcsó áron előállítja, — de aki a földmívelésnek gazdasági szempontból ezen túlmenő jelentőséget tulajdonít, aki az ország gazdasági érdekeit még mindig azonosítja a gazdaosztály érdekeivel, az mesterségesen gördit akadályokat az ország gazdasági és szociális fejlődése elé.

Minden gazdasági haladásnak utja az, hogy a nyerstermelésről az ipari termelésre térjen át a nemzet. Minden kulturnemzet statisztikája bizonyítja, hogy a tisztán földmívelésből és állattenyésztésből élő lakosság arányszáma az iparos és a kereskedő osztályéval szemben állandóan csökken s hogy ezzel karöltve növekszik nemcsak az

egész nemzet vagyonosodása, hanem még a földmívelésnek jövedelmezősége is. Még oly fejlett földmívelés sem képes az ipar és a kereskedelem fejlődését elősegíteni, de a fejlett ipar és fejlett kereskedelem szükségképpen jövedelmezőbbé teszi a földmívelést, mert a lakosságot jobban tudja foglalkoztatni, több embernek tudja a megélhetését biztosítani s ezzel lehetővé teszi, hogy a gazda terményei már ott helyben piacot találjanak.

És ma már az sem megdönthető igazság, hogy az emberi szükségletek kilenc tizedrészét a mezőgazdaság teremti elő. Nagy és beható vizsgálódások történtek a nyugoti kultúrországokban, amelyekből kitűnik, hogy minél fejlettebb a társadalom, aránylag a többi kiadásaihoz mérten, annál kevesbet költ élelmiszerekre, mert annál nagyobbak azok a kulturális szükségletei, amelyeket nem lehet pusztán élelmiszerekkel kielégíteni. Az új testamentum mondása, hogy az ember nem csak kenyérből él, most, kétezer év után, még igazabb, mint volt akkor, mikor a próféta ajkáról elhangzott s annál igazabb lesz, minél inkább halad, fejlődik és civilizálódik az emberiség.

Mikor tehát az agráriusok azt követelik, hogy Magyarország a maga gazdasági életét tovább is a földmíveléshez kösse, hogy a

mezőgazdasági produkció jövedelmezőségét mesterséges eszközökkel, vámokkal, állami kedvezményekkel, privilégizált adókkal növelje, — akkor tullepi a jogos követelések határát, mert ez már osztályérdek és nem állami érdek. Minden olyan érdek illegitim, mely mesterséges eszközökkel teszi egyik társadalmi osztályt a másiknak adófizetőjévé. Mikor nálunk a mezőgazdasági terményekre horribilis vámvédelmet követelnek az agráriusok, ezzel tulajdonképpen olyan privilégiumot követelnek, amely őket jog szerint meg nem illeti. Nálunk még mindig nagyon eksztentív a mezőgazdaság, tehát nem is lehet olyan jövedelmező, mint volna intenzív gazdálkodás mellett. De az intenzív gazdálkodás előfeltétele, hogy a gazda ne bizzon mindent a természet jóakarására és bőkezűségére, hanem a maga ernyedetlen munkájával pótolja azt, amit tőle és a földtől a természet megvon. De nálunk a jövedelem fokozásának ezen egyszerű módja helyett horribilis védvámokat hoztak be, hogy a védvámok biztosítsák a gazdának azt a jövedelem többletet, amelyet pedig munkás kezével kellett volna előteremtenie.

Nálunk mindig a német példára hivatkoznak s azt mondják, hogy a németországi magas agrárvámok vonták maguk után a magas agrárvámjainkat is. Németországban

Az asszonyi hűség.

Irtá: Herczeg István.

Mind a két ablak függőnye le volt eresztve. Az egyik függöny a felső ablakráma közepének irányában lyukas volt.

Egy kisebb fajta tányér-nagyságu lyuk volt csak rajta, de az épp elég volt arra, hogy egy egész egzotikus világ képződjék a szoba falán. Künn a ház előtt egy hatalmas akácfa volt s amint a fölkelő nap aranyos, bíborvörös s egyéb sugarai rá vetődtek a fára, az akácfa virágos ágainak árnyéka a lyukas függönyön át bevetődött a szoba falára és a nagy, fehér cserépkályhára. Ott izgett-mozogtak azután a néma árnyak és a sötét szobában ez a különös, szent fehérség olyan volt, mintha a hold szőné ezüstös fonálát valami csodabéli liget lombjaival.

Pál László mikor felnyitotta szemét, nem is tudta először, hogy reggel van-e vagy este. Mikor aztán magához tért és látta, hogy vendége fölbredt és a kitisztított cipők ott állnak az asztal előtt sorjában: kitörölte az álomot szeméből s jó kedvűen szolt oda a másik álmos fiúnak.

— Jó reggelt öregem! Csakhogy már fölbredtünk. Tudod én már évek óta egymagam lakom, s azért ne neheztelj, ha éjjel is tulságosan egyedül éreztem magamat.

— Dehogy neheztelek — nevetett a má-

sik. — Hisz tudom, hogy te akkor mulatsz legjobban ha egyedül vagy. És hogyha az ember mulat, akkor másokkal nem igen törődik, mint az éjjel is tapasztaltam . . .

— Oh te züllött fiu, — kiáltott Pál László. — Nen szégyenled magad, ily gyanus dolgokat rám fogni.

— Hát nem te mondtad, — replikázott a másik, — hogy tulságos egyedül érezted magad. Ha pedig az ember egyedül érzi magát . .

— Akkor legjobban mulat. Ugy-e ezt akarod megint beadni.

— Nem. Hanem azt, hogy akkor legtöbb ember, nem nagyon illedelmes.

Pál László zavarodottan nézett barátjára László Pálra. Egy kissé elpirult, a fejét elfordította, azután érthetetlen szavakat hebegett.

László Pál hangosan és a kialudt ember jóízűségével felkacagott.

— No, no nem gondolok semmi rosszra! Ne vágj olyan megilletődött pofát! Dehogy! Csak az nem tetszik nekem, hogy te egyszerűen hasba rugod az összes szokásos emberi bannálításokat. Máshoz, ha az ember aludni megy, akkor legalább megkérdezik tőle: hogy fekszik, jól érzi-e magát, elég párnája van-e. Nem is szólva speciel a mi esetünkről. Azt hiszem, nem vagyok beképzelt, ha azt állítom, hogy a legjobb barátok voltunk hat évvel ezelőtt, mikor szétváltak életutaink. S most hat

évi távollét után bekocogok hozzád a hiressé lett pajtáshoz; szívesen fogadsz, itt tartasz aludni, lefekszünk, egy szót se beszélsz, megfordulsz, s másik pillanatban már vigan hortyogsz. Pedig jót tudod, hogy emberek ha találkoznak legszívesebben lefekvéskor öntik ki szívük keservét. Alvás előtt beszélgetni, szinte életszükséglete az ilyen összetalálkozó embereknek.

— Hát csak ennyi volt az én illetlenségem. Akkor nincs baj? Már sokkal komolyabb dologtól tartottam. Hát tudod, ebben a cselekedetemben is volt egy kis beszűrődött életfilozofia. Tudod én az író, a kiváló emberismerő, este nem szeretek fontoskodóan beszélgetni. Olyankor a lélek már fáradt s igen fogékony a külső világ benyomásaira: vagyis a hangulatra. Az esetleg besütő holdvilág, vagy a sötétben fellobogó parázs, vagy egy távolban hallatszongó zongora akkord, mindjárt szentimentálissá teszi ez embert. Most azonban szívesen hallgatlak barátom.

László Pál felkönyökölt az ágyban s körülnézett egy kicsit a szobában.

— Isten bizony, hirteleniben nem tudtam volna megmondani, hogy reggel van-e vagy este, éjjel-e, vagy nappal, — szolt tépelődve. Ezek az árnyak a falon úgy megtévesztették ítélőképességemet. Ugy nézett ki az a sarok, ahol az a cserépkályha áll, mintha a hold sütne be a szobába.

Permetezéshez!

Jungreis Mari
 női divatterme

ezidő szerint az összes európai gyártmányok között, technikai bebizonyítás utján legökéletesebb és legolcsóbb a **Veréb István** által, Debreczen, I. Szapanyos-u. 10. sz. saját házába már **„Sugár”** permetező Leírás, árjegyzék 13 éve gyártott pótszabadalmazott „Sugár” permetező ingyen bérmentve Övakodjunk a manapság gomba módra növő hasznavehetetlen silány vásári permetezőktől.

augusztus 1-éig **Fischer-palotában** (Piacz-utca 61.) az udvarban földszint található. Tulhalmozott raktár és boltbér megtakarítás miatt :-: Női és Leány modell kalapok olcsó áron kaphatók. :-:

nem a gazdák, hanem a hatalmas vas- és teksztilyárosok voltak azok, akik az angol versennyel szemben vámvédelmet követeltek s ennek ellenértéke volt aztán a magas agrárvám. A németországi magas vámok tehát egyaránt védik az ipart és a földművelést. Lujo Brenteno kiszámította, hogy a magas védvámok folytán a német fogyasztókra 1910-ben 1800 millió márka olyan teher hárult, ami a mezőgazdák zsebébe folyt, mint illegitim haszon. Ennyivel kellett egyetlen esztendőben a németeknek többet kiadni húsra és kenyérrre, mint kellett volna akkor, ha nincsenek agrárvámok. A német fogyasztók tehát a múlt évben 1800 millió márkával adóztak a német agráriusoknak. Ha nem is ekkora összeg, de 8—900 millió korona az, amivel az agrárvámok a magyar fogyasztók életét megdrágították. És a magas védvámok hatása nemcsak abban nyilvánul, hogy a gazda drágábban adhatja el a terményeit, hanem a földjáradék is emelkedik, a föld ára is, a föld hasznosítási is s az is megállapított, tapasztalati igazság, hogy az élelmiszer árának mesterséges emelkedése mindig a kereseti viszonyok roszabbodását vonja maga után a fogyasztó közönség számára. Hisz ha látszólag a munkabérek minden téren emelkedtek is, ez az emelkedés egy tizedrészét sem teszi annak az összegnek, amellyel az élelmiszerek ára emelkedett.

Ennyi bevezetőnek, — mert a következőket meghozza a képviselőházi tárgyalás és meg fogja hozni a helyes utat, célt és programot bizonyára Serényi Béla gróf földművelésügyi miniszter is, aki lényeges reformmunkák keresztülvitelét sürgeti és bizonyára közóhaja gyorsan megvalósítja is. Megvalósítja úgy, hogy az agráriusok és merkantilisták létérdekei egy irányban találkozzanak, — abban az irányban, a

mely tulajdonképpen mindnyájunknak: a társadalomnak, a városoknak, a vidéknek, az egész országnak helyes iránya.

A debreczeni iparkamara sikere.

A kézműipar állami támogatása.

Nincs ennek az országnak fontosabb napirenden levő kérdése, mint a magyar iparfejlesztés. Közjogi és állampolitikai megköveteléseink ezen a téren támasztotta a legnagyobb akadályokat Magyarország modern fejlődésének útján. Elmaradottság, fiatal kultúránk zsengésége természetesen az állami mindenhatóság tévhitébe tévedt, s ma minden téren mindent csak kizárólag az államtól, az állam támogatásától és az állam kezdeményezésétől várunk. Pedig az állam eszközei is végesek, az állam keze sem ér el mindenhol. Így éppen a múlt évben záródott le egy kormányzati korszak, amely a legnagyobb liberalitással, takarékosági és szűkkeblűségi tekintetek egyenes felretételével szinte ontotta a számlálatlan ezreket az iparnak és iparosoknak adott állami támogatás címén gépsegélyekben és pénzadományokban. Az eredmény mégis mögötte maradt az áldozatoknak, s az új kormányzati korszak e pénzömlés ellen egyelőre gátat vetett és az ipari támogatás ügyét fontolóra kezdte venni.

A debreczeni kamara volt az első, amely ismételt felhívta a kereskedelmi kormány figyelmét arra a veszedelemre, amelyet az rejt magában, hogy a bőkezű támogatások hirtelen minden átmenet nélkül megszakítottak.

A kereskedelmi kormány méltányolta a kamarának ezen állásfoglalását és az ügy sürgős tárgyalására intim értekezletre hívta össze a hazai kamarák elnökeit és titkárait és ez év február 27-én a kereskedelmi miniszteriumban tartott ezen értekezleten a debreczeni kamara felterjesztésének fejtegetései alapján indultak meg a tárgyalások. Ez értekezleten a Szávay Gyula által előterjesztett tanulmány-anyagot a kamara most

könyvalakban kiadta s azt kell hinnünk, hogy ez a könyv Magyarország ipartörténelmében fordulópontot jelent, mert megjelenésének alig első két hetében már országos hirre tett szert és országos megvitatás tárgyát képezi. A könyv maga két részből áll: az egyik maga a számos külföldi példával és külföldi anyaggal felduzzasztott előterjesztés; a második rész áll ötven színes grafikonból, amelyekben a kamarai kerület kézműiparának vármegyénként és városokként és iparáganként való eloszlása, az iparosok adózó ereje és az állami támogatás múlt eredményei vannak szemléltető képekben megérzékítve.

Szerényen jelzi e munka bevezetésében Szávay Gyula titkár, hogy talán a közgazdasági irodalom nagy problémája nagy stílusban fejtegető jelesei előtt nem korszerű és nem izgató a kisipar kérdése, mert nem modern az ország husz fókuszában s annak őrtornyaiban a kamarákban, ahol a küzdelmes élet elevenjében napról-napra horzsolódok, érintkezik, foglalkozik a kamarai vezetőség az iparosok nagy tömegeivel, ez a kérdés ma a tömegérzések korában rendkívül fontos és izgató, különösen akkor, ha azt nézzük, hogy a tíz év előtti népszámlálás szerint Magyarország fél millió iparvállalatból 99,5% a kisiparhoz tartozik és majd ugyanannyi munkás van még a dolgozó közt. Ennyi százezer keresőnek sorsát érintő egy gazdasági közkérdésben nem lehet és nem szabad azzal az elméleti konzekvenciával lezárni a tudományt, hogy a kisipar meg nem menthető, hogy a jövő a gyár- iparé és nagyvállalatokké stb. stb., hanem igenis éreznünk kell, hogy e nagy tömegek bizonyos várakozásait ki kell elégíteni és bizonyos többször hallott, talán már el is kopott igazságokat meg kell ismételnünk, mert ha az igazságok meg is verekszenek s miniszterek és közgazdászok is megöregszenek és elfáradnak, az élet, az érdekek versenyző élet, az fiatal marad és fiatalos kezelést követel magának. Nem intéztük el tehát a kérdést, ha azt mondjuk, hogy a kisipar a modern termelési tényezők világában nem maradhat fenn. Mi legyen hát azzal a

— Puff neki, — szólt a másik. — Te már megint a holddal bibelödsz. Épp attól féltém az este, mikor egy hallgatag falfeléfordulással elaludtam, s most fényes nappal rémitgatsz velem.

— Igazad van. Térjünk a tárgyra! Ne gondold azonban, hogy valami különösét, valami nagy romantikus mesét, vagy valami kétségbeesítő tragédiát fogsz hallani tőlem. Ah dehogyan! Egy közönséges tucat történet az egész, ami a hat évi élettörténetemet képezi. Arra még azt hiszem magad is emlékszel, hogy feleségül vettem Vaj Rózsit, ott hagytam az írói pályát, lemondottam a színes, szép álomokról, a bohém éjjeli életről, a nyomdászték kábító illatáról és más ezer apró-cseprő fantasztikus vágyakról, csalóka reményekről. Leküzdtem az élet csalogatását, leigáztam a gondolatok hatalmas világát és beálltam közembernek a társadalom hétköznapi legényei közé. Hivatalt vállaltam. Kevés szellemi erőt, semmi invenciót, sok hajlongást és sok alázatosságot igénylő hivatalt. Az ábrándokat eltemettem, a nagy sikereken kacagtam s a nagy kacagásokon sirtam sokat... sokszor...

— És mindezt azért a Vaj Rózsit, akit utáltál!

— Ugy van! Mindezt Vaj Rózsit, akit utáltam. Igaz ugyan, hogy ez nem volt közönséges utálat, hanem a magasabb filozofia, a saját életem kiismerésének, s mindezen követelményeknek művészi kivitele.

— Kezdelek nem érteni öregem.

— Türelem, türelem. Azonnal megmagyarozod mindent. Én, amint te is nagyon jól tudod, egész életemben egy szerencsétlen flótás voltam. Mindég valami érthetetlen balsors üldözött, kivált a szerelemben! Egész joggal zenghettem hatyu dalomban, hogy:

Akit én szerettem, engem nem szeretett,
Aki szeretett, azt nem szerettem én,
Az egész létem nem volt egyéb
Mint egy disszonáns, rossz költemény.

És Vaj Rózsit megszerettem. Tiszta, nagy, mindent lenyűgöző szeremmel. De okulva az addigi élet folyásomból, tudtam, hogy akit én szeretek, az sohasem lehet az enyém. És aztán azért beleoltottam szívembe, egy mesterséges, örületes utálattal, egy folytonosan nyitott, de soha ki nem alvó gyűlöletet.

— Szóval kijátszottad a balszerencséd. No nézd, nem is hittem volna, hogy te ilyen ügyes legény vagy. Ha a sors soha, meg nem adta néked, amit kívántál, inkább nem kívántad azt, ami vagy aki nélkül ott nem lehetél volna.

— Igen, így van körülbelül. Szinte csak így volt lehetséges, hogy hozzám adták Vaj Rózsit. De még így is utolért a végzet. Az a hat év melyet vele töltöttem, egy örökké szomorú, egy örökké kárba vesztett, egy örökké elsíratott fejezetét fogja képezni jövő élet alakulásomnak.

— Te cimbora csak nem hagyta el feleségedet?

— De az a hat év, nagyban elő fogja segíteni a művészetemet. — Barátom képzeled, vén fiú! most mikor már belé helyezkedtem a boldogság tudatába, mikor már nem tartottam szükségesnek letagadni saját magam előtt a szerelmemet, mikor már egyszer a sok hányatás és a legszentebb vágyaim, ambícióm feláldozása után megnyugodhaték, akkor ért utól ismét a hat éven keresztül féken tartott nemezis.

— Csak nem halt meg most a feleséged?

— Dehogyan, dehogyan! A feleségeknek meg van rendszerint az a jó szokásuk, hogy tulélik a férjüket.

— Te, te nagyon cinikus lettél!

— Igen barátom, én cinikus lettem. Sőt ennél is több: ultracinikus. Az én oltárképem, az én tisztaságom, az én ábránd világom, az én kedves feleségem, az a... az a Vaj Rózsit — megcsalt.

— Megcsalt? Téged megcsalt? Hisz az nem is olyan borzasztó. Most még jobban becsüllek öregem. Mert zseniális embereket majdnem mindég felszarvazták a feleségeik.

— Hiszen nem bánám, ha egy jöttmenttel, ha egy üresfejűvel, vagy egy filiszterrel csalt volna meg. Beláttam volna, hogy nem képes hozzám felemelkedni. De a tragikum a dolognak az, hogy egy elismert, jó nevű s manapság a legnépszerűbb drámaíróval csalt meg. Egy olyan emberrel, aki talentum és szellem tekintetében ha nem is áll fölöttem,

Megnyílt!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, miszerint Gőzmosó, vegytisztító és festő gyáram részére a főlveteli üzletet megnyitottam Piac-utca 85. szám (Wiener-féle palota) ahol minden e szakba vágó dolgok főlvétele intéztetnek el. A n. é. közönség párogását kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Bradovka Gyula.

GLÜCK JÓZSEF

Árny- és lámpa kereskedésbe
Piac-utca 85. a nagyteremmel szembe.

Megérkezett nagy választékban asztali függő lámpák a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig, ugyszintén Ebédülő, Kávés, Teás, likörös, vizes, boros, sörös készleket a golcsóbb szolid, szabott ár mellett. — Képzőművészet és ábrázolás a legelsőbbben!

néppel, mely ma a kisipar halálraitelt területére kénytelen tolni?

Föltétve így a nagy kérdés a munka további részében arra igyekszik megfelelni, hogy tehát mi történjék? E célra a körülbelül 200 féle iparágból és kereső foglalkozásból kiválogat husz kézműiparágat, a legnépesebbeket és olyanokat, amelyek egyénies avagy izlésre dolgozó voltak miatt mint kézműiparok továbbra is fennállani hivatottak. Ezeket összes tárgyi viszonylataik szerint és termelő erejükre nézve statisztikailag számszerű és beszédes számcsoportokban is bemutatja. Végső javaslatként arra az eredményre jut a kamara munkája, hogy ellentétben a régi állami támogatási rendszerrel, amely az egyeseknek ingyen adományokkal való támogatása után akart az összességre kedvező iparfejlesztési eredményt elérni, a jövőben az összességnek biztosított kedvezményekkel lesz célszerű az egyesek boldogulását munkálni.

Ennek leghatályosabb eszköze az oktatás. Még pedig úgy az általános szakirányú, mint a gyakorlati műhely oktatás. Képzett, ismeretekkel bőven felszerelt, széles látókörű iparosok majd megtalálják maguk azokat az eszközöket, amelyekből anyagi boldogulásuknak előállni kell. További eszköz az általános érdekű és hatású ipari országos intézmények létesítése (technikai, technológiai, kísérleti intézmények, szövetségi tér tovább művelése). Nem zárja ki e kamarai munkát az anyagi támogatás kipróbált eszközét sem, azonban nem az ingyenes adományokra fekteti itt a fősúlyt, bár kivételes indokolt esetben ennek is helye lehet. Olcsó kölcsön pénzzel, erő és munkagépek kölcsön adásával, vagy azok beszerzésére való részleges hozzájárulással, közműhelyek támogatásával stb. Végül pedig helyes közszállítási törvénykezésben munka megrendelések biztosításával látja a kamara az iparfejlesztési célt leginkább megközelíthetőnek. Mint új és érdekes gondolatot jelezzük azt a felvetett eszmét, hogy gépadományozások pályázati uton osztassanak.

Ugy a kereskedelmi kormány, mint hazánk fontosabb közgazdasági fórumai mé-

de a kitartó munkája és szerencsés alkotásai révén mérhetetlenül fölém kerekedett.

— S mit tettél a nővel?

— Nyugodtan kérdőre vontam. S ő nem tagadott. Bevallotta, hogy elkáprázott az írótól, az ünnepektől szerzőtől, a sikerekkel dicsekedhető viveurtól. S azt hiszem ez volt a sorsnak legsikerültebb iróniája, azok közt, amit eddig csinált. Nem az ember volt neki több nála, hanem az író. Az író, a művész, ami én is lehettem volna már eddig, ha éppen ő mondta le nem mondtam volna pályámról, amit azt hiszem nem egész siker nélkül a szeretet eksztázisával kultiváltam.

—Hát érdemes öregem, bármit is feláldozni egy nőért.

— Bizony mondom neked, nem érdemes! Mert az asszonyi hiúság olyan, mint a hamis pénz. Csak addig van értéke előttünk, míg illúzióknál által valódnak látszik. Ha azután észre vesszük, hogy tévedtünk, s megtudjuk, hogy a csillogó arany valami rossz bronz keverék, akkor rendszerint elsiratjuk az illúziókat.

— És továbbra is megtartjuk a hamis pénzt.

— Azt már nem! A hamis pénznek ez uttal már végleg befellegzett. Öltözködünk csak fel, menjünk el a kávéházba s feketézés közbe nyugodjunk bele abba, hogy az ember szalad a semmi után és ha el nem éri, azt hiszi, hogy mindent elveszített.

tánylással fogadták e szép és derekas munkát s a kereskedelmi miniszter azt rendelte el, hogy a többi hazai kamara e munkát irányelvei alapján vegyék tárgyalás alá e kérdést és tegyenek előterjesztést.

A földmívelésügyi tárca.

A képviselőház ülése.

Ma is széles mederben folyt a földmívelésügyi tárca költségvetésének vitája, amelynek során ma egy határozati javaslatot is terjesztettek elő. Az ülés végén Polónyi Géza interpellált egy apokrif levél alapján néhány váradai pénzügyigazgatósági tisztviselő áthelyezése tárgyában.

Návay Lajos alelnök negyed tizenegy órakor nyitotta meg az ülést.

A múlt ülés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelesítése után

elnök bemutatja a beérkezett irományokat. —

Az összeférhetetlenségi törvény.

Mihályi Péter jegyző felolvassa az indítványkönyvet, amelybe Szemcsányi György jegyzett be indítványt oly törvény alkotására, amely kimondja az összeférhetlenségi törvény eltörlését.

Bornemissza Lajos (munkapárti): Helyes, elfogadjuk! (Derültség jobbról.)

Eitner Zsigmond (Justh-párti) kéri az indítvány felolvasását.

Ennek megtörténte után a Ház elnök javaslatára kimondja, hogy az indítvány ki fog nyomtatni és megokolása a május hó 10-iki ülés napirendjére tűzendő.

Az interpellációs-könyvbe két interpelláció van bejegyezve:

1. Polónyi Géza: Horvát pénzügyi tisztviselő jogtalan áthelyezése és

2. Huszár Károly: Az osztályorsjegyek kel történt visszaélések ügyében.

Mihályi Tivadar (román nemzetiségi) a vadászati törvény reformját sürgeti. Ez a törvény az urak érdekeit védi, de a néppel nem törődik. Bartha Mikós „Kazárföldön” című könyvével igazolja, hogy a vidéki hatóságok az urak vadászati szenvedélyének feláldozzák a nép érdekeit.

Sürgeti a legelő-kérdés megoldását, mert ez a gerince a földmívelési problémának. Az erdő és a legelő között mindig a legelő a fontosabb. Lényeges volna, hogy már az iskolákban a zsenge korbelt tanulókat bevezetnék a gazdasági kérdések ismeretébe. Annak a tanítónak, papnak, jegyzőnek, aki a nép között él, szüksége volna ilyen irányú ismeretekre. Határozati javaslatot ad be az iránt, hogy a kopár területek beerdősítésétől álljon el a földmívelési miniszter.

Mándy Sámuel (munkapárti): Fontos kérdés a mezőgazdaság felvirágoztatása, amelyvel együtt ár a vagyonosodás is. A vagyonosodással pedig együtt jár a függetlenség. Tény az, hogy közgazdasági, illetve a mezőgazdasági kérdéseink nem foglalják el azt a vezetőszeret, mint például a véderő kérdése. Híve annak, hogy a mezőgazdaság mellett a közgazdasági kérdéseknek is fontos szerepet juttat.

Az iparpártolás mellett fontos azonban a mezőgazdaság pártolása is. Ebben az országban, ahol a népesség háromnegyed része őstermeléssel foglalkozik, nem szabad elhanyagolni a mezőgazdaságot. Több szubvencióval kellene segíteni a mezőgazdaságot. A mostani kormány sokkal többet tesz a mezőgazdaságért, mint az előző kormányok. Fejleszteni kellene a gazdák kiképzését és a mezőgazdasági közigazgatást. A zországnak szilárd alapon nyugvó mezőgazdaságra van szüksége. Elő kellene segíteni a kisbirtokosok érdekeit. (Helyeslés.)

A tőzsdei reform kérdése igen közelről érdeklí a mezőgazdákat. A fedezetlen határidőzletek ellen intézkedni kell.

Szünet után Huszár Károly beszélt a földmívelésügyi tárcához.

Interpelláció.

Polónyi Géza Puterovics dr. apokrif levele nyomán a pénzügyminisztert interpellálja a váradai pénzügyigazgatósági tisztviselők áthelyezése tárgyában.

Lukács László pénzügyminiszter kijelenti, hogy az áthelyezésnek nem voltak politikai okai. A tisztviselők semmit sem dolgoztak, hanem folyton politizáltak és ezért kellett őket áthelyezni.

A Ház a választ tudomásul vette.

Az ülés két órakor ért véget.

Debreczen város nagykölcsona.

Mire kellene az újabb milliók?

Azok a közintézmények, amelyeknek létesítése Debreczen rohamos fejlődésében vált és válik még szükségessé, mindjobban sürgőssé teszik, hogy Debreczen város vezetősége gondoskodjék újabb nagyobb kölcsönről, amelynek összegéből a közintézmények létesítésének költségeit fedezni lehet. Megemlékeztünk arról, hogy e kölcsön nagysága az eddig tett hozzávetőleges számítások szerint tizenöt—husz millió korona, amely összeget a város tanácsa egy pénzcsoporttól, vagy nagyobb pénzintézetektől venne kölcsön és pedig úgy, hogy a kölcsönt egész összegében kapja meg a kölcsönt adó pénzcsoporttól. Az így kézhez vett kölcsönt azután a debreczeni pénzintézeteknél helyezik el mindaddig, amíg az összegekre szükségé lenne a városnak a munkák előhaladásának arányában. A város így az időközi kamatokkal az amortizációs részletek némi megtérítéséhez jut, míg viszont a debreczeni bankok nagyobb tőkéket kapnak rendelkezésre.

A kölcsön összegének megállapítását egy szűkebb körű albizottság, amely részontként írja össze azokat a közintézményeket, amelyek a közel jövőben létesülnek. Az albizottság még nem fejezte be munkáját és jelentését nem terjesztte be, de annyi már bizonyos, hogy a városnak tizenöt millió koronánál többre van szüksége. A szükségletek között legnagyobb tétellel szerepel a városrendezés, amelynek kapcsán öt millió koronára lesz szükség. Az egyetem létesítésére négy és fél millió korona kell, a vízvezetékre két millió, a Szikszay-ház építésére miatt két millió, az utca kövezésre négy millió, a köztemető és esetleg halotthamvasztó létesítésére két millió korona. Mindezek mellett azonban nagy költségek fedezéséről kell gondoskodni a pénzügyi palota fölépítése, a Nyulason hatszáz ember, a Vilmos-huszár laktanya mellett száz ló és száz ember részére téli-nyári barakok építése szükséges. Nehány éven belül a honvédszolgáti és honvéd lovassági laktanyákat is vagy ki kell bővíteni, vagy újra építeni, a pavillonkaszárnyát is ki kell bővíteni még egy zászlóalj részére, hogy az esetben, ha az ezredtörzs visszahelyezése bekövetkezik a megnagyobbított számú katonaságnak megfelelő helye legyen.

Ugyancsak hamarosan következnek be a népszanatorium, a kulturpalota fölépítése, amelynek ügye most van a miniszteriumban, a vágóhid kibővítése, a zenede államosítása, a városi zenekar föllállítása, a Kossuth-szobor föllállítása, a Dmke internátusának építése és felszerelése. Gondoskodni kell a kórház kibővítéséről is, sőt az orvosi fakultásra való tekintettel s mert a kórház mai helyen való föntartása nem célszerű, a kórháznak kitelepítéséről és teljesen új kórház építéséről.

Valódi ango! és hazai gyártmányu gyapjuszövet **Weisz Adolf** udonságokat legnagyobb választókban, szigoru szabott árak mellett szerezhethjük be posztó nagykereskedőnél, Debreczen, Kossuth-utca 1 sz. alatt. :: Első Debreczeni Takarékpénztár ujonnan épült palotájában. ::

Szőnyegek, Függönyök, Terítők!!

Haas Fülöp és Fiai szőnyeg és butorszövet gyárosoknál Debreczen, Piacz-u. 59.

Végül meg kell oldani a városháza fölépítésének tizenöt éves kérdését is. Tudvalevő, hogy ekkor a terveket már el készítették és pedig úgy, hogy a mai városházát egy emelettel magasabbra építik. A vállalkozó már az állványokat is kezdte föllállítani, amikor a terv végrehajtása abba maradt. A városházán a helyzet azonban ma már olyan, hogy azt föntartani tovább nem lehet. A hivatalok szűk szobákban vannak, az egyes hivatalok a városházán kívül bérházakban vannak, mint az árvaszék, vagy pedig városi bérházak helyiségeit foglalják el, mint a mérnöki hivatal és így nagy bérösszeg élvezetétől fosztják meg a várost. A tanácsnoki szobák oly szűkek, hogy a legtöbbször mozogni is alig lehet. A város tanácsa különben foglalkozik azzal a gondolattal, hogy az új pénzügyigazgatósági palota fölépítésével kapcsolatosan az új városháza építésének előmunkálatait is megkezdjék.

Mindezek a nagy munkák költségei a husz millió koronát is meghaladják. A kölcsön amortizációjának részleteit a város nem pótdoból, hanem a Hortobágy hasznosításával várható, hogy jövedelmekből és a már meglevő jövedelmek emelkedéséből fogja fedezni.

Debreczen Papakosztái

Vallanak az elfogott betörők.

Tegnap számunkban hirt adtunk arról, hogy a debreczeni rendőrség szakadatlan és fáradtságot nem ismerő munkájának a legutóbbi tömeges betörések tetteseinek kézrekerítése körül meglelt az eredménye: kézrekerítették az oly sok izgalmat okozó Piacutca boltbetörések bűnöseit. Kiderült, hogy a tettesek csupa fiatal 15—17 éves fiúk, boltiszolgák és lakatosinasok, akik a bűnös uton szerzett pénzeket elmulatták, eldorbézolták. A mai napon újabb fordulat állott be az ügyben, amennyiben a megszökött Hermeckyt s egy újabb büntársat is letartóztattak. Az izgalmas hajsza részletei a következők:

(Betörés a leányiskolába.)

Számtalan sikertelen razzia után már már lemondott a rendőrség a betörő banda elfogásáról, amikor tegnap reggel újabb vakmerő betörés híre érkezett a rendőrséghez, amely most már megújult erővel látott hozzá a nyomozáshoz.

Az izraelita leányiskolának Deák Ferenc utcai helyiségében a fiókokat és szekrényeket feltörtén találták, az egyik íróasztalról hiányzott az ott volt 120 korona készpénz.

(A nyomozás.)

A nyomozást irányító Komlóssy Pál dr. utasítására Sándor Lajos detektív és Bardusz rendőrbiztos mentek ki azonnal a helyszínre, ahol sikerült néhány bűnjelet felfedezni. Az elszórt piszkos gyufás dobozokból és más apróbb tárgyakból arra következtettek, hogy csak alsóbbrendű egyének követhették el a betörést. Viszont a betörés módja arra engedett következtetni, hogy csak hozzáértő, szak képzett bűnösök lehetnek a tettesek.

Sándor detektív azt kérdezte az iskola személyzetétől, hogy volt-e a napokban valami lakatosféle ember. Kisült, hogy egy héttel ezelőtt jártak ott Bárány Henrik emberei, akik valami munkát végeztek ott és két nappal ezelőtt az inasa hozta oda a számlát.

Rögtön kocsira ültek a detektívek és elmentek Bárányhoz, akinek Kerekes András nevű 17 éves inasa láttukra azonnal megszökött.

Házkutatást tartottak Kerekes lakóhelyén aztán a barátai iránt érdeklődtek. Megtudták, hogy Kerekes igen bizalmas viszonyban volt Hermeckzi Ferenc nevű 19 éves hetessel, Csukás László és Vad József szerelőtanoncokkal.

(Eredményes házkutatások.)

Ezeknél is házkutatást tartottak és az eredmény meglepő volt. Kobrak-féle cipőket s a Központi cipőraktár áruit találták meg nagy mennyiségben. Ezenkívül álkulcsok, feszítő vasak és más egyéb betörő szerszámok is kerültek szép számmal.

Hosszas kutatás után a fickókat is elfogták. Vad és Csukás a Bábaképezde melletti régi mázsaházban, Kerekes pedig a görög katolikus templom mellett kerültek rendőrkezdre. Odamenekültek és elbujtak a detektívek elől, akik azonban a szemtanuk bemondásai alapján hamarosan rájuk találtak.

Hermeckyt tegnap találták meg, mert kerékpáron megszökött, amikor híret vette a társai elfogatásának.

(Újabb eredmények.)

Komlóssy Pál dr. rendőrkapitány tegnap délután azonnal vallatóra fogta a fiukat, akiket aztán Orosz László rendőrfogalmazó vett át kihallgatás és a nyomozás folytatása céljából. A vallomások során kiderült, hogy újabb tagja is van a jól szervezett betörő bandának Rácz László boltiszolga személyében. Ezt is elfogták.

Ma reggel aztán előkerült Hermeckzy is, akit a lakása előtt őrt álló rendőr fogott el. — Ez a betörő ugyanis lopott kerékpárját el akarta zálogosítani, hogy pénzre tegyen szert és elutazzon, a zálogházban azonban felismerték, mire onnan is megszökött. Hazament a lakására, de itt egyenesen a rendőr hatalmába jutott.

(Vallanak a fiuk.)

Már tegnap délután is beismerték bűnöségüket a bűnös fiúk, a részletes kihallgatásukat azonban csak ma foganatosította Orosz fogalmazó.

(Az egyik tettes vallomása.)

Csukás László szerelőinas, a legfiatalabb tettes így adja elő szervezkedésük és működésük történetét:

— Én csak segitettem társaimnak a betöréseknél, de ténylegesen részt nem vettem azokban. Hermeckzi Ferenc volt a bandavezér, aki bolti szolga volt a Kobrak-féle cipőraktárban és így jól ismerte ott a helyi viszonyokat. Szólt Kerekes András lakatosinasnak hogy jó volna feltörni az üzletet, mert így sok pénzhez jutnának. Kerekes viszont engem és Vad Józsefet kért meg segítőtársnak. Hosszas rábeszélésre mi is kötélnék álltunk, és Hermeckziék engem az utcára, Vad Józsefet pedig az udvarra állították ki örnek, hogy fiúttyszóval jelezzük, ha veszély van. A Kobrak cipőraktárból 500 korona készpénzt és nagy csomó cipőt loptak társaink, akik megosztokdtak velem és Vaddal a zsákmányon. A pénzt elmulattuk az éjjeli mulatóhelyeken. A cipők egy részét eladtuk, vagy elajándékoztuk, a többit pedig elégettük. A sikeren felbuzdulva Rácz László boltiszolga is közénk állott.

— Most már a Halmágyi-féle üzlet feltörését kíséreltük meg, de ez nem sikerült, — mert az udvarban sokan jártak ki és be a Debreczeni Független Ujság szerkesztőségébe. Észrevettük azonban, hogy a Neumann-féle cipőraktár udvari ajtaja nincs bezárva, ezért oda mentünk be és onnan nagy csomó árut loptunk el. Ezeket értékesítették társaim, de a befolyt pénz hamar elfogyott s ezért határoztuk el az izraelita leányiskola feltörését, ahol 120 korona készpénzt találtunk. *De én mindenütt csak őrt álltam.*

— Kerekes hozta az álkulcsokat és feszítő vasakat és Hermeckzivel, meg később Ráczczal együtt ők voltak az igazi tettesek.

(A többi betörők.)

A többi betörő is hasonló értelemben vallott azzal a különbséggel, hogy mindegyik a másikra akarja háritani a bűn súlyát.

Kerekes a nála talált töltött revolverre nézve azt adta elő, hogy elfogatásakor öngyilkos akart lenni.

A fiatal bűnösöket erős őrizet mellett a rendőrség fogházában tartják holnap reggelig, amikor átszállítják őket az ügyészség fogházába.

A vendéglős ipartársulat közgyűlése.

Zajos és mindvégig izgatott hangulatban folyt le ma délután a vendéglősök, szállodások, korcsmárosok és kávéosok ipartársulatának rendkívüli közgyűlése, amelyet a főkapitány rájuk vonatkozó szabályrendelet tervezete foglalkoztatott. A társulat e tervezete egyes rendelkezéseit rendkívül sérelmesnek tartja magára nézve s az elnökség minden igyekezete kevés volt arra, hogy békés hangulatot teremtsen. Elsőben is az évi rendőrségi díjak fizetését tartotta sérelmesnek a közgyűlés, bár e ponthoz maga a főkapitány sem ragaszkodik. A kávéházi női kiszolgálás ellen a társulat határozottan állást foglalt azért, mert a szabályrendeletben kívánt erkölcsileg kifogás alá nem eső kiszolgáló nőkre ma Debreczenben aligha lehet számitani. Enélkül pedig a tisztességtelen versenytől kell félni. Különben is a társulat nagy áldozatokkal tart fenn pincér szakiskolát, amely képzett és megfelelő pincérszemélyzet neveléséről gondoskodik eléggé. — Hangos tiltakozást idézett elő a tervezet ama kikötése, hogy rendőrök bármikor ellenőrizhetik az üzleteket. Ezt a társulat csak abban az esetben véli tűrhetőnek, ha elrendeltetik, hogy rendőri közegek csak feltűnés nélkül és polgári ruhában teljesíthetik ezt a szolgálatot.

A szállodások kifogásolják azt, hogy a tervezet vásári alkalmakkor nem engedi meg a szobaárak kétszeres számítását, holott sok szálloda van Debreczenben, amely éven át csak vásárkor lát vendéget. A többi szálloda is sérelmesnek tartja, hogy vásárkor rendes áron köteleztessék a futó vendégeknek szobát adni s így a saját rendes évi vendége, kinek rendes áron adna szobát, kiszorul.

A legnagyobb vihart a záróra kérdése keltette. Határozottan tiltakozik a társulat a tervezett első és második osztályba sorozás ellen. Debreczen sokkal kisebb és főleg sokkal demokraikusabb város — fakadt ki egyik-másik tag — semhogy ilyen nagyzási hóbortba esni joga volna. Sem a fekvése, sem az építkezése nem olyan e városnak, hogy annyi elsőrendű vendéglő és kávéház létesülhessen benne, ami a közönséget kellőleg kiszolgálhassa. Itt valamennyi vendéglőre és kávéházra még nagy szükség van. E tekintetben az elnökség azzal kívánta megnyugtani a tagokat, hogy a rendőri ellenőrzés nehézsége készíti ez osztályozásra a rendőrséget.

Szenvedelmes felszólalások ez évrre azt fejtegették, hogy a rendőrség szaporítsa létszámát és ha haladást kíván az iparosoktól, előbb maga haladjon. A társulat azt határozta, hogy követelni fogja azt, hogy a vendéglők zárórája kivétel nélkül éjjeli három órára állapíttassék meg, a zenélés pedig

Zacherlin

csakis üvegekben, ahol hirdetések kifüggesztve

2 óráig legyen szabad. Kávéházakban záróra egyáltalán ne legyen, a zene pedig három óráig szólhasson.

A büntető határozatok ellen is voltak kifogások. Felette sérelmesnek tartják azt, hogy visszaesés esetében pénzzel meg nem váltható elzárással büntethető az üzlettulajdonos. Volt szónok, aki így jellemezte ezt a rendelkezést, hogy az csak Oroszországban van, hogy mások hibájáért (pl. a személyzet hibájáért) az ártatlan tulajdonost elzárják.

A tervezet azt is kimondja, hogy a szabályrendelet elleni kihágások esetén történt iparjog elvonásnál csak birtokon kívül lehet felelősséget elvonni. Ez ugyanis érvénytelen kikötés, de a szabályrendeletből már a félreértések elkerülése végett is törlendő. Ugyazintén határozottan tiltakozik a társulat az ellen, hogy a záróra korlátozási jog a rendőrség számára biztosítsák. Ez azt jelentené, hogy a rendőrségnek joga lesz tetszése szerint megbélyegezni egy és más üzletet. E helyett inkább vállalja a pénzbüntetést.

Végül elhatározta a társulat, hogy nagy arányú akciót indít a város tanácsánál az iránt, hogy addig is, míg a készülő szabályrendelet életbelép, a régi, 8 éve zavartalanul élvezett záróra nélküli állapot visszaállítsák. Ezt tartja méltányosnak és igazságosnak.

Mind e kivánalmi tárgyában a társulat nagyarányú mozgalmat indít a törvényhatósági közgyűlés tagjainál és szükség esetén jól indokolt felelősséggel kíván élni a miniszterhez.

A csodarabbi.

Megszóllaltatott egy némát.

A beregmezei Szolyvahársfalván a nép napok óta csodára jár a korcsmáros fiának, aki tizennégy esztendővel ezelőtt valami betegség következtében elvesztette nemcsak a beszélőképességét, de még a hangját is, úgy, hogy azóta csak jeladással és hangtalan kínos dadogással bírta magát megértetni.

Sorra járták vele a leghiresebb orvosokat, de még csak reménységet sem kaphattak sehol. — A szegény fiu sorsán különösen az édesanyja busult keservesen s a nagy bánkodás végre is sirba vitte. Amikor temették, a fia néma szomorkodással állott a koporsója mellett. A temetés óta egyre buskomorabb lett a fiatalember, s már attól féltették, hogy utána hal az édesanyjának. Ahogy a faluban beszélték, azért indult sorvadásnak, mert emésztette a fájdalom, hogy nem tudja elmondani az édesanyjáért a halotti imádságot, amellyel vallása parancsa szerint tartozik.

Most aztán megtörtént a csoda. A szomorú legénynek egyszerre megeredt a szava s az egészsége is napról-napra gyarapszik. Hogy mi okozta hirtelen gyógyulását, nem is nagyon keresi senki, mert a nép fantáziája már megtalálta a magyarázatát. Szájról-szájra jár az egész környéken, kivált a fanatikusan hívő zsidóság között, hogy a szaszvái rabbi tette ezt a csodát. A fiut elvitte hozzá az édesapja, hogy vegye le róla a némaság átkát, hadd imádkozhassék a halottjáért.

A csodarabbi egy kis hókuszpókusszal ráparancsolt a legényre hogy kapaszkodjék bele jól az asztal két sarkába, aztán falngető hangon üvöltött bele a fülébe valami

szentmondást. A néma fiu úgy megijedt ettől a menydörgéstől, hogy reszketni kezdett, mint a nyárfalevél, de amikor nagysokára összeszedte magát, mosolyra vált arcán a rémület, s attól a pillanattól fogva oly tisztán és szaporán beszél, mint egy prókátor.

Igy mesélik ezt a kis beregmezei faluban, s el is hiszik szentül felekezeti különbség nélkül. A környék apraja-nagyja ott lebzsel naphosszat a korcsmában, hogy lássa és hallja a megszólalt eleven csodát.

Az internátusok és a család.

*

Nagy örömmel fogadta Debrecen városa a DMKE.-nek tervét, mely szerint internátust készül az iskolák városában létesíteni. Mint minden jó ügynek mecenása, ismert bőkezűségével késznek is nyilatkozott azt honorálni.

Ha ekként meglesz az internátus, nálunk kiváltságos hivatást fog betölteni.

Nemzetiségi vidékeken az idegen ajku gyermekeket odagyűjti a magyarság egy-egy központjába, hogy ott megtanulják nyelvüket, faji tulajdonainkat, egy szóval megtanulják becsülni az államfentartó magyart. Debrecenben és annak nagy magyar vidékén ilyen misszió eleve elesik. Nálunk az intézeti nevelés előnyeit lesz hivatva leszegezni ez internátus a családi neveléssel szemben.

De hát vannak-e ilyenek? És mindkettő előnye mellett hátrányait is mérlegre téve, merre ballanszírozik a mérleg?

Az internátusi nevelésnek kétségen kívül vannak előnyei.

A gyermek folyton rendet és tisztaságot látván, maga is megszokja azokat s a napi-rend pontos betartásával mintegy második természetévé válik a kötelességérzet. Az intézetben nevelt gyermek olyan mint az óra. Amint erre zavarólag hat az a körülmény, hogy csak egyszer is nem a megszokott időben huzzák fel, úgy az intézetben nevelt egyént képes beteggé tenni még az akaratán kívüli kötelesség mulasztás is.

Ezért tudnak az intézetek a tanulásban nagyobb eredményt felmutatni, mint a családok.

De e kétségtelen előnyök mellett nem szabad figyelmen kívül hagyni az internátusi nevelésnek nagy hátrányait sem. Testre, lélekre egyformán.

Az intézetek rendszeren csenevész nemzedékeket nevelnek. A tulhajtott rendszabályok, a megszokott silány táplálkozás, vagy a kevés szabad levegő az oka-e, hogy az intézeti növendékek olyanok, mint a pincébe nőtt növény. Arcuk kréta színű, szemük beesett. Testtartásuk hibás és félszeg. Külső symtónái ezek egy-egy szervibajnak, melynek curáit sokszor onnan az intézetből viszik magukkal ki az életbe...

A szülői gyöngédség, melyet már ebben a korban nélkülözni kénytelen, a kevés szó-rakozás lidércként megül az intézeti gyermek lelkét. Csak vegyük szemügyre őket! Kevés, majdnem semmi életkedv! Mire való ebben a korban annyi komolyság?!

S ha ez a lidérc később még eltávoznék onnan. De sajnos a legtöbbször kísérője lesz a szegény gyermeknek egész életén át. A kedélytelenül kezdett élet kedélytelenül perog le.

Nagy hátránya az internátusi nevelésnek, hogy nem az életnek nevel. Élet és emberismeret nélkül eresztí szárnyukra növendékeit. Ezek tele szeretettel és idealizmussal, azt hiszik templomba lépnek. Holott vásár az élet, tele ravasz, szűkkeblű kalmárokkal. Kiknek kezébe a tapasztalatlanok kitűnő balesknek bizonyulnak.

Nem így a családi nevelés. Ott a gyer-

mekeket szülei küzdelmeiből, vivódásaiból igazi mivoltában ismerik meg előre az életet. S annak szinpadára kilépve, jobban megállják helyüket.

Említsük-e még az internátusi nevelés egyik legnagyobb hátrányát — a néma bünt? Az onanizmust? mely családok körében alig ismert, intézetekben azonban — sajnos — egyik gyermek a másiktól tanulja el.

Pedagógok, nevelők tudják minő gyógyíthatatlan, nagy betegségek. Lenyügöz, megöl mindent: testet, lelket, kedélyt egyaránt. Fiatal öregekké teszi a gyermekeket. Sirásója a legszebb reményeknek.

Mindezeket egybevetve minket nem lep meg, hogy egyik nagynevű internátusunk évkönyvében azt olvassuk, hogy az alapítványi helyek mellett a mult iskolai évben, pályázók hiánya miatt, csupán két fizetések hely volt betöltve.

Az intézeti nevelés világszerte most járja diadalmas hódítóútját. Ez útjában eljutott a kálomista Rómába is. Nem kívánunk eléje akadályokat gördíteni. De megjósolhatjuk, anélkül, hogy valami próféta erőt tulajdonitanánk magunknak, hogy most van zenith pontján. Kevés előnye mellett nagy hibái folytán lassan-lassan veszíteni fogja a tért. S a nevelés utóbb ujra visszafog térni a családok körébe, melyeknek eredeti, egyik leg-szebb hivatásuk is.

Gyilkolt a szerelemért.

Falusi rémségek.

Egy elvetemedett asszony szörnyű gonosztetteiről kaptunk Pozsonyból érdekes tudósítást. A kegyetlen, szerelemre szomjas öregasszony egy sereg gyilkosságot követett el, megmérgezett tömérdek embert, — köztük tulajdon lányát, meg az unokáját — csak azért, hogy zavartalanul élvezhesse annak az embernek a szerelmét, akit akart. A pozsonymegyei Jókai községben történt az izgalmasan érdekes eset, amely olyan, mint valami véres fantáziával kigondolt rémregény.

Még márciusban történt, hogy a Jókai falubeli Gasparnek földmives család mind-egyik tagja hirtelen rosszul lett. A csendőrségnek gyanus volt a dolog, megkezdték a nyomozást. A kihallgatott családtagok azt vallották, hogy vizet ittak, attól lettek rosszul. A csendőrség megvizsgálta a kutat, amelyből a család ivott. Rájöttek, hogy a kut mélyén tömérdek mérges maszlag van.

A vizsgálat további során megállapították, hogy a szomszédságban lakó Vajda Istvánné sűrűn járt át a megbetegedett családhoz. Azon a napon is köztük volt, amelyen az egész család mérgezést kapott. A csendőrség ekkor már alaposan gyanakodott Vajda Istvánnéra, de a letartóztatásra nem volt alapos ok. Közben az egész Gasparnek-család az erős mérgezés következtében meghalt.

Ettől az időtől fogva sűrűn fordultak elő hasonló esetek, végre is letartóztatták Vajda Istvánnét. A nyomozás kiderítette, hogy az ötvenéves és férjes asszony szerelmes volt a vele együtt lakó vejébe, Urbán Istvánba.

A mult év szeptemberében meghalt Urbán István felesége. Vajda Istvánné leánya, októberben Urbán István kislányát temették, egy fél hónapra rá pedig meghalt Vajda Istvánné vejének a mostohaapja, Bakács István. Kiderült, hogy ezeket a gyilkosságokat mind Vajda Istvánné követte el.

A szerelemszomjas asszony mindenkit elakart tenni láb alól, aki őt szerelme élvezésében gátolhatta.

A kiderített adatok alapján az ügyészség folytatta a vizsgálatot. Két izben kiszállt a helyszínre és az eltemetett áldozatokat

Kovács Gyula és Társa női divattermelben Debreczen Főtér 55. (Hungária mellett.)

Legujabb divatu **Costümök** minden színben, elegáns **női- és gyermek felöltők, kimonák.**

Nagyválaszték **pongyolákban. Divataljak,** remek kiviteli **Blousok,** tüll, csipke, selyem és

szövetből. Mindenfajta alsó szoknyák, (Joupon) és még számos divatcikkek

a legolcsóbb szabott árakon.

Vajdáné jelenlétében a sirból kiemelték és felboncolták. A gyomort és a beleket Budapestre küldték megvizsgálás végett s itt megállapították egyiknél a maszlagmérgezést. Az eredményes vizsgálat dacára Vajdáné mindent tagad.

Érdekes, hogy Urbán István, akibe a vizsgálati fogságban levő asszony szerelmes volt, kihallgatása alkalmával terhelő vallomást tett Vajdáné ellen. Elmondta, hogy az elmúlt télen, midőn a pozsonyi kórházba viték, Vajdáné maszlaggal etette meg őt is ezért volt beteg. Az asszony meg akarta mérgezni, mert a fiatalember elutasította szerelmi esengését. A nyomozás most tovább folyik és valószínűleg több boncolásra lesz még szükség.

A megegyezés körül.

A mai tanácskozások.

Bécs, április 29. Székely Ferenc igazságügyminiszter ma reggel 9 órakor a Magyar Házban meglátogatta Khuen-Héderváry gróf miniszterelnököt, és vele fél óra hosszat tanácskozott. Ekkor megjelent Schönnaich báró közös hadügyminiszter a Magyar Házban és a három miniszter között megkezdődött a tanácskozás.

A hadügyminiszter a királynál.

Ma reggel 9 órakor Schönnaich báró kihallgatásra jelentkezett. Egy óra hosszat maradt a király dolgozó szobájában, majd automobilon egyenest a Magyar Házba ment. Negyedtizenegy óra volt, mikor a közös hadügyminiszter tanácskozássra ült össze Khuen-Héderváry gróf miniszterelnökkel.

A félhivatalos jelentés.

Magyar Távirati iroda jelenti Bécsből: báró Schönnaich közös hadügyminiszter egy és egy negyed óra hosszat időzött gróf Khuen-Héderváry és Székely társaságában a magyar miniszteriumban. A büntető perrendtartás terén létrejött megállapodások megszövegezése az osztrák részről felmerült akadályok folytán még ma sem törénhetik meg. A közös hadügyminiszter ma reggeli váratlan látogatásának magyarázata, mint jól értesült helyről közlik velünk, az, hogy Schönnaich az osztrák miniszterek akadályoztatását tolmácsolta a magyar miniszterelnöknek és értesítette arról, hogy a tanácskozást holnap reggel 10 órakor újból felvehetik.

A tárgyalások ezen újabb elhalasztása folytán az a hír merült föl, hogy a két kormány között újabb differenciák támadtak a részletkérdések körül és ennek folytán a tárgyalások megszakadtak. Illetékes helyen felhatalmazták a Magyar Távirati Irodát annak kijelentésére, hogy a tárgyalások rövid elhalasztásának kizárólag technikai okai vannak és semmiéle újabb differenciák nem merültek föl, s újból hangsúlyozzák, hogy a holnapi tárgyalás alkalmával a tanácskozások be fognak fejezteni és a megtörtént megállapodás részleteinek megszövegezése is elkészül. A Budapesti Tudósító a következőket jelenti:

— Mértékadó helyről közlik a Bud. Tud. val, hogy már az egész anyag formai szempontból is teljesen tisztázva van, úgy, hogy már a jegyzőkönyv végleges megszerkesztéséhez és parafirozásához lehet fogni. Ez a holnapi értekezleten meg fog történni; ezért Thöry Gusztáv igazságügyi államtitkár

Bécsbe hívták és ő fogja a holnapi értekezleten ezt a munkát végezni. Ezzel aztán a katonai javaslatok holnap formai szempontból is teljesen elkészülnek. Khuen-Héderváry gróf miniszterelnök nem jelenik meg a királynál kihallgatáson, mert a jövő hét kezdetén Budapestben ugyanis alkalma lesz a király elé járulni.

A trónörökös kihallgatása.

Schönnaich báró az audiencia után közölte Khuen-Héderváry gróf miniszterelnökkel, hogy a király kívánja a tárgyalások folytatását.

A katonai parádé után Ferenc Ferdinánd trónörökös volt kihallgatáson és ez az audiencia teljesen egy óra hosszat tartott. Ugyalátszott, mintha a trónörökös kizárólag a tavaszi szemlérlől jelentést teendő ment volna Schönbrunnba, azonban ennek ellentmond az a körülmény, hogy megelőzőleg a Belvederében kihallgatáson fogadta Bienert báró miniszterelnököt.

A megskalpozott férj.

A megcsalt feleség boszuja.

Kaposvárról jelentik: Borzalmasan véres eset játszódott le tegnap délután a nádasdi erdőben. Egy megcsalt asszony számolt le vetélytársával, kit hatalmas késszúrásokkal nyomorékká tett. Az izgalmas vérengzés részletei a következők:

Hüber Imréné már régebben észrevette, hogy férje elhidegül tőle, de sehogysem tudott nyomára akadni az elhidegülés okának. Az utóbbi időben valaki megsugta az asszonynak, hogy az ura feltűnően sokat találkozik Kocsis Istvánnal.

Mikor az asszony meggyőződött gyanujának alaposágáról, sirva kérte az urát, hogy hagyjon fel azzal az asszonnyal, mert az jóra ugy sem fog vezetni. Hiába volt azonban minden könyörgés, fenyegetőzés. Tegnap megtudta Hüberné, hogy a férje délutánra ismét találkozót adott Kocsisnéval. Elhatározta, hogy ezúttal végleg leszámol családi boldogságának megrontójával. Hüber kora délután azzal bucsuzott el hazulról, hogy a nádasdi erdő mellett levő földjét akarja fölészántani. Az asszony és az anyja kerülő uton szintén elmentek a nádasdi erdőbe és egy bokorban lesbe álltak. Jó ideig kellett várakozniok, mert Hüber még előbb átment a közelben levő szőlőjébe és onnét bort meg élelmiszert hozott magával. Aig hogy visszaérkezett és hozzáfogott a szántáshoz, feltűnt a határon Kocsisné, aki egyenesen Hüber felé tartott. Amint odaért, mind a ketten bementek az erdőbe és közvetlenül annak a bokornak a tövében telepedtek le, a mely mögött a megcsalt feleség és anyja lesben álltak.

Néhány perc múlva vérfagyasztó sikoltás hallatszott az erdőből. Hüberné nem nézhette tovább hűtlen férje viselkedését, kirontott a bokorból és anyjával együtt rávetették magukat Kocsisnéra. — Borzalmas jelenet következett ezután. Az elkeseredett feleség élesre fent késsel több súlyos sebet ejtett Kocsisné altestén, aki nem tudott védekezni, mert Hüberné anyja, aki hatalmas termetű nő, lefogta. Végül marokra fogták a haját és a fejbőr egy részével levágták.

A férj, ki rémülten menekült el a véres tett színhelyéről, rögtön a rendőrséghez telefonáltatott, honnét két rendőr a mentőkosíval a helyszínére vágatott. Mire megér-

keztek, csak az összeszurkált, rettenetesen megcsontított asszony találták vérbefagyva az erdőben, a bosszuálló nők időközben elmenekültek. A csendőrség előtt hallani sem akartak arról, hogy a nádasdi erdőben jártak volna, csak akkor ismerték be a véres tettet, mikor az egyik rendőr egy hosszú vágást vett észre Hüberné arcán, amit a heves dulakodásban önmagán ejtett.

A DMKE. a városhoz.

A nevelőintézet telke.

Debrecen, április 29.

A Dmke debreceni internátusának elhelyezése fölött igen eltérő vélemények folytattak erős vitát. Tudvalevő ugyanis, hogy Gallovich Jenő, a Dmke alelnöke és főtájkára a tárgyalások során, miután a felajánlott két telket alkalmatlannak találta, ahhoz ragaszkodott, hogy az internátust a Petőfi-téren helyezték el. A tanács és a jog és pénzügyi bizottság azonban ezt a helyet is alkalmatlannak találta és így Gallovich Jenő a megtartott hatósági szemle alapján a Simonyi ut végén fekvő csőszház mögött elterülő fásítatlan, gyeper pusztá terület átengedését kérelmezte a Dmke nevében a várostól.

A kulturegyesület a város számára létesíti *óriási áldozatokkal* a nevelőintézetet, amely az *egyetem teljes kiegészítő részét fogja képezni*. A nevelőintézet egy igazgató és 6 benlakó tanár állandó felügyelete alatt *hatalmas áldozatok árán* fentartja, kifejleszti és felvirágoztatja oly módon, hogy az az ország leggyönyörűbb humanuscélú kulturintézménye lesz. Oriási fontosságu tehát annak az elhelyezése, mivel az elkövetett hibát, ha már a palota felépül, helyrehozni egyáltalán nem lehet.

Háromszáz fejlődő emberélet nagy érdeke követeli a várostól, hogy a Dmke büszke kulturintézményének a legalkalmasabb helyet biztosítsa és miután a kulturegyesület e célra a *Simonyi-ut végén fekvő befásítatlan* telket tartja a legalkalmasabbnak, *okvetlen át kell e telket engednie* a nevelőintézet céljaira annál is inkább, mivel tényleg e területnél sehol alkalmasabbat keresve sem lehet találni.

A telek használatra való átengedésének semmi akadálya nincsen, e kérdés felett már *a legközelebbi közgyűlés határozhat* és a város hatósága, amely oly dicséretes szeretettel karolta fel a gyönyörű célu kulturintézmény nagyfontosságu ügyét, örökké maradó érdemeket szerzett magának azzal, hogy a Dmke-nek ezen áldásos kulturintézményét, amelyért áldozatok meghozatalában egymásért versenyeznek a városok, meg tudta szerezni Debrecen városának a leendő *egyetemi és a város oriasí érdekében*.

A kulturegyesület már a nyáron megkezdte palotája felépítését, amíg, ha e telket nem kapja meg, *ugy nevelőintézetét Zomborban létesíti*, amely valóban hatalmas értékeket biztosít a Dmke-nek, csak hogy az országos híri nevelőintézetet maga számára megszerezhesse.

A kulturegyesület ez ügyben ma a következő beadványt intézte a város törvényhatóságához.

Debrecen szab. kir. város
Tekintetes Törvényhatóságának

Debrecen.

Kulturegyesületünk elnöksége tárgyalta a Debrecenben emelendő hatalmas kulturintézményének nagyjelentőségű ügyét és elhatározta, hogy azzal a tiszteletteljes kérelem-

Kész ablakok állandó nagy raktára. Képek bekeretezését izléses kivitelben, legolcsóbb árban elvállalja. Épület és diszmű üvegezési vállalatát ajánlja az építész és építető urak szives figyelmébe. Üvegbiztosítást jutányosan elfogadok. Edények kölcsön adatnak.

BLATTNER GYULA

Debrecenben, Piacz u. 69. Megyeházával szemben.
Telefon 468. Alapított 1801 évben.

Legdivatosabb női kézitáskák

(ridikülök) feltűnő szép választékban minden kivitelben csakis **valódi bőrből** a legolcsóbban **GOSI MIKLÓS** új diszműáru üzletében szereshetők be, Piacz-u. 32. (volt Szedlák-ház.)

mel fordul a tek. Törvényhatóságokhoz, hogy a maga részéről karolja fel a legnagyobb szeretettel a felépítendő nevelőintézet ügyét és annak olyan helyet jelöljön ki, hogy e kulturintézmény fekvésénél és elhelyezésénél fogva is országos hírű legyen.

Háromszáz szülő a legféltettebb kincsét nagyon sok egyetlen gyermekét fogja elhelyezni a debreceni Dmke nevelőintézetében és ország-világ előtt felelősség terheli a város közönségét aziránt, hogy e 300 fejlődő emberéletet hol helyezi el.

A város által e célra felajánlott Hatvan-utca végén, a nánási vasuti töltés mögött elterülő télek éppen úgy nem alkalmas a közel egy millió költséggel felépülő díszes palota elhelyezésére, mint a Salétrom-kaszárnya mögött megjelölt elhanyagolt terület, vagy a Csapó-utca végén levő régi temető. Egyedüli ideális fekvésű hely, ahol páratlan szép és egészséges elhelyezést nyer a nevelőintézet: a Simonyi-ut végén fekvő csőzház mögött elterülő fásítatlan, gyepes pusztai terület.

A Simonyi-uton levő villasor méltó befejezése lenne a gyönyörű parkkal felépülő díszes palota és e minden tekintetben kitűnő, egészséges, csendes helyen oly kulturintézményt létesítünk, amely nagyhirű lesz s a maga nemében páratlanul fog állani az egész országban és e kulturintézmény egyik nagy büszkeségét fogja képezni a város közönségének.

Az ország 3. városa, a leendő egyetemi város, északkeleti Magyarország gyönyörű fejlődésnek indult hatalmas nemzeti fővárosa lehetetlen, hogy egy pillanatra is megfélekedjenek arról a felelősségről, melylyel a nevelőintézet elhelyezésével magára vesz és valószínűtlen, hogy sajnálná e telket attól a fiatalságtól, amely egy szép nagy magyar város falai között fog évről-évre felnevelkedni és az ország leendő nemzedékét fogja képezni. A legrosszabb esetben kulturegyesületünk hajlandó erején felüli áldozatot is hozni az általa ide vonzandó fiatalságért és mérsékelt becsáron meg is veszi e telket a várostól, csak hogy a gyönyörű nevelőintézet ideális elhelyezését biztosítsa.

Legvégső esetben megelégszünk kultur egyesületünk a Petőfi-tér 5. sz. telekkel is, de kérve-kéri a Dmke a város nemes közönségét, hogy tisztán és kizárólag a város érdekében és az idevonozandó száz és száz ifju egészségi szempontjából, akkor, a midőn az egyetemért milliókra menő csodálatra méltó áldozatokat hoz, az egyetem benépesítéséhez feltétlenül és okvetlen szükséges hatalmas kulturintézmény céljaira ezen aránylag csekély értékű telket használatra vagy megvételre kegyesen engedje át és ugyancsak a város elsőrangú érdekében tegye lehetővé, hogy e nevelőintézet felépítéséhez haladéktalanul még e nyáron hozzákezdhesünk.

Mély tisztelettel

Budapest, 1911. április hó 29-én.

GALLOVICH JENŐ,

Dmke alelnöke, főtítkára.

A kérvényt a legközelebbi tanácsülés fogja tárgyalni.

SPORT.

Bajnoki footballmérkőzés.

Nagyfokú érdeklődés nyilvánul meg a vasárnapi mérkőzés iránt. A mérkőzés nagyon izgalmasnak ígérkezik, mert mindkét csapat-

nak fontos érdeke, hogy a mérkőzést megnyerje, mert a bajnokság sorsa ezen nyugszik. A Kassai Atlétikai Clubnak különösen csatársora igen félelmetes: Korach és Héricsz a balodalon régi erős játékosok, míg a kis Csibor a centerben elsőrangú lövő. A háttvédek Stiller és Stefán ugyancsak a régi bajnoki csapatból valók. A DTE. teljes legénységével fog kiállni, a védelemben nincs változás, a csatársor azonban Voriccsal frissül fel, aki egyik leggyorsabb embere a csapatnak. Sokat várunk még a jobbszélső Antaltól, feltéve ha disponálva lesz. A mérkőzés sorsa teljesen nyílt és az a csapat nyeri meg, melynek több lesz a szerencséje és a lelkesültsége. A mérkőzést Koltay (Postás) vezeti. Kezdeté 1/5 órakor. Előtte a DTE 2. játszik a Kereskedelmi Alkalmazottak csapatával. Jegyek mindkét mérkőzésre érvényesek és a következő árakban kaphatók: Pá-holy 5 kor., tribünjegy 1.20 kor., ülőhely 80 fill., állóhely 40 fillér.

Színház és művészet.

A színház műsora.

Vasárnap: Délután Böregér, operett. — Ternovszky Margit fellépte. Este Cigánysze-relem, operett. Ternovszky Margit fellépte. (Kisbérlet.)

Hétfő: Cigányszerelem, operett. Ternovszky Margit fellépte. (A bérlet.)

Kedd: Böregér, operett. Ternovszky Margit fellépte (B bérlet.)

Szerda: Bábjáték, színmű. (C bérlet.)

Csütörtök: Elvált asszony, operett. Hudacsek Nelli fellépte. (A bérlet.)

Péntek: Halhatatlan lump, operett. Hudacsek Nelli fellépte. (B bérlet.)

Szombat: Halhatatlan lump, operett. Hudacsek Nelli fellépte. (C bérlet.)

Vasárnap: Délután Szókimondó asszonyosság, színmű. Este Cornevillei harangok, operett. Hudacsek Nelli fellépte. (Kisbérlet.)

A JÖVŐ ÉVI SZINTÁRSULAT.

Rövid idő múlva bezárulnak a debreceni színház kapui s a mai szintársulat tagjainak legnagyobb része utólszor játszik Debrecenben. Zilahy Gyula igazgató már most készül a jövő szezonnra és pedig olyan mindenre kiterjedő gonddal és lelkesedéssel, hogy minden remény megvan a kifogások, aggodalmak és panaszok okainak kiküszöbölésére. Az igazgató e munkásságában nemcsak a színházi diszletraktárok és kellékek teljes és a művészi igényeket kielégítő kiegészítésére, hanem a társulat tagjainak összeválogatására is figyelmet fordított. A diszletek és kellékek javítását, tatarozását, festését már meg is kezdték, sőt nagy költséggel új diszleteket is készítenek s a ruhatár felszerelését is megkezdték.

Nagy gonddal szervezte meg Zilahy Gyula az új szezonn művészgardáját. Nagy áldozatokkal a vidéki színészet legjobb erőit. Minden szerepkörre lehetőleg külön művészi erőt szerződtetett. A társulat olyan erős, hogy azzal szemben a most elhangzott kifogások megfognak szünni. Az új művészgarda

névsora különben a következő: Koloratur énekesnők: Zilahyné Singhoffer Vilma, Csánády Irma, operettszubrett Beleznay Margit, drámai és vigjátéki szubrett Thuryné Csige Böske, naiva Császár Kamilla, komika Guthy Sarolta, társalgási Papp Etelka, anyaszínésznő Uti Gizella, szende és naiva Vajda Ilonka, állandó vendég Ternovszky Margit, hősnő Tóth Ilonka, táncosnők Andai Ella és Garai Mici, segédsubrett Lakatos Ilonka. Férfi tagok: bonviván Bérczi Ernő, jellemszínész Deésy Alfréd, bariton Falussy István, szalon naturbursch Gábor Ernő, rendező és buffó Kassay Károly, jellem és apaszínész Kemény Lajos, burleszk komikus Ligeti Lajos, bariton Székely Gyula, apa és jellemszínész Szilágyi Ernő, tenorista Solti Ernő, hősszerelmes Thury Elemér, színész Zilahy Gyula. Karmesterek Mártonfalvy György, Schusztér József. Titkár Irmay Béla.

Az igazgatóság most azon igyekszik, hogy a szubrett-primadonna szerepkörét jól töltsse be és ezért az ország első szubrett-primadonnáival tárgyal. A jövő szezonn különben két elsőrangú primadonnája is lesz a színháznak, mert az igazgatóságnak sikerült megnyerni állandó vendégül Gallovich Jenőné Ternovszky Margitot, akit pedig a nagyváradi színház akart koloratur primadonnának megnyerni.

Ternovszky Margit fellépte. Tekintettel a rendkívüli érdeklődésre, mely esténként Ternovszky Margit fellépte iránt mutatkozik, Zilahy igazgató megkérte a művésznőt, hogy hosszabbítsa meg vendégjátékát. Ternovszky Margit engedett Zilahy felszólításának és hétfőn újból eljátssza a Cigányszerelmeben Körösházy Ilona szerepét, kedden pedig a Böregér operettben, a szobaleány szerepében lép föl. Mindkét előadást bérletben tartják meg.

Vasárnapi előadások. Vasárnap délután mérsékelt helyárrakkal Ternovszky Margit felléptével a Böregér kerül színre, este Lehár nagysikerű operettje, a Cigányszerelem Körösházy Ilona szerepében ezuttal először Ternovszky Margittal.

Karczag Vilmos Párisban. Karczag Vilmos, a bécsi An der Wien-színház igazgatója szerződést kötött a párisi Réjané-színházzal, amelynek értelmében Karczag Vilmos társulata június harmadikától kezdve egy hónapon keresztül fog vendégszerepelni a Réjane-színházban. A vendégszereplő társulat tagjai között van Fedák Sári is, aki esténként ötszáz frank fölépti díjat kap. A társulat másik két elsőrendű tagjai Treumann, a népszerű bécsi bonvivant-színész és Mizzi Günther, a bécsiek kedvelt primadonnája. A vendégszereplésre vonatkozó szerződés már teljesen perfekt. A Réjane-színház igazgatósága Karczag Vilmosnak nyolcvanezer frank jövedelmet biztosított a vendégszereplés tartamára. Karczag Vilmos társulata operetteket fog előadni, az előadás nyelve német lesz. A társulat bemutatkozásául a Giroflé és Girofla című operett kerül színre, ezen kívül előadják a Cigányszerelme, a Luxemburg grófia és Az elvált asszony című operetteket.

Házi csatornázásokat, vízvezetékét olcsón, pontosan és gyorsan készít

FÜLÖP MIKLÓS vízvezetési vállalkozó Piacz-utca 56.

Blous, Alj, Pongyola,

a **Tavaszi ujdonságok** már dus választékban raktárra érkeztek. **Pongyolák** már 2.25 krtól kezdve **Márton Ferencz** Harisnya Királynál, Dégenfeld-tér.

Fehérneműt csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

FEUERSTEIN

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota).

Arany János-utca 15. sz.

mosó intézete Piacz utca 53.

Az ügyvédek és vezérük

Ünnepi banket Márk Endre tiszteletére.

A Royal-szálló díszterme ma este intim, családi jellegű összejövétel színhelye volt. A debreceni ügyvédek társasvacsora keretében ünnepelték vezérüket, Márk Endrét udvari tanácsossá történt kinevezetése alkalmából és fölemelő módon juttatták kifejezésre azt az örömezt, melyet az ügyvédi kamara minden egyes tagjában az elnök kitiintetése keltett. S hogy ebben az érzésben a kamara egész területén lakó ügyvédek osztoznak, azt azoknak az ügyvédeknek a nagy száma bizonyította, akik a vidékről jöttek be a banketre, hogy tolmácsolják a vidéki kartársak örömeit és hangot adjanak annak a nagy szeretetnek, melylyel a vidéki ügyvédek viseltetnek Márk Endre egyénisége iránt. Résztvettek a banketen nagy számmal az ügyvédjelöltek is, akik azt dokumentálták, hogy a jövő ügyvéd-generáció mekkora tisztelettel tekintenek föl arra a férfira, akit kortársai mint a legkiválóbb ügyvédek követendő eszményképét állították ő eléjük.

Nyolc óra tájban már egészen benépeült a díszterem, melyben a házigazda szerepét Freund Jenő dr. debreceni ügyvéd látta el. A szépen díszített asztalok körül tömött sorokban helyezkedett el az ünneplő társaság, amely lelkes éljenzéssel fogadta Márk Endrét a terembe léptekor. Rácz Károly bandája a Rákóczi-indulóval köszöntötte az ünneplőt, aki sorban kezét fogott a társaság tagjaival, mielőtt az asztalón elfoglalta helyét. Ezután kezdetét vette a vacsora, melynek menüje ez volt:

Fogas gombával
Bélszin körítve
Spárga vajjal
Sültek:

Idei liba és rántott csirke
Saláta, kompót
Vegyes rétes
Gardinet, sajt
Kávés

Borok (saját termésű homoki,
Furmint fehér gróf Tisza István
termése, Carbanet vörös)
Törley Casino
Vizek

Az első tósztot Szilágyi Imre, a kamara elnökhelyettese mondta. A mai ünneplés — ugymond — nemcsak díszes, hanem fölemelő és magasztos is, mert annak a férfinak szól, aki kartársainak szeretete, tisztelete és becsülése közepett tölti be tizenhat év óta a vezéri tisztet. Hangsúlyozta, hogy a királyi kegy megnyilvánulásában a legfelsőbb elismerése foglaltatik az ügyvédi kar tekintélyének. A királyért őríti poharát.

Körössy Kálmán dr., a kamara titkára mondta el ezután tósztiját. Azt fejtegette, hogy a kitiintetés nem demokratikus intézmény, mégis az ügyvédi kamara tagjai őszinte örömmel vették tudomásul elnökük kitiintetését. Ennek nem lehet más magyarázata, mint hogy kell lenni valaminek, ami áthidalja a kitiintetés antidemokratikus volta és az ügyvédi foglalkozás demokratikus természetének közti űrt. Ennek a hidnak két pillérét az elnök egyéniségében és munkájában látja. Amíg kitiintetések lesznek, addig lesznek emberek, akik a kitiintetést életcélul tekintik. De amikor a kitiintetés — mint most történt — egy sikerekből gazdag élet érdemei-

nek külső elismerését jelenti, akkor megelégedéssel konstatáljuk, hogy nem a kitiintetés arisztokratizálja a kitiintettet, hanem a munka demokratizálja a kitiintetést, amely ilyenformán magát a demokratikus ügyvédi kart is érte. Azt kívánja, hogy az elnök három legkiválóbb tulajdonságának, az ő szívjóságának nemes áldozatkészségének és pihenés nélküli munkásságának sokáig láthassa hasznát az ügyvédség és a közélet.

A nagy tetszéssel fogadott tósztot után Unger József dr. ügyvédjelölt az ügyvédjelölti kar nevében üdvözölte Márk Endrét, köszönetet mondott neki az érdeklődésben kifejtett működéséért és kérte, hogy továbbra is mecénásuk legyen.

Freund Jenő dr. ügyvéd szellemes beszédben a bejött szolnoki és nyiregyházi kartársakat köszöntötte fel.

Márk Endre emelkedett ezután szólásra s közvetlen módon előadott, gyönyörű beszédben mondott köszönetet kartársainak az ünneplésért. Én — ugymond — nem szeretem a kitiintetést, mert akinek rész jut belőle, könnyen arra a gondolatra jut, amire én sohasem akarok jutni, hogy ezáltal valamilyen mellékes, mégis nagy jövedelemre tegyen szert. Én elmondtam kartársaimnak, a kik elhozták hozzám öfelsége kitiintető iratát, hogy ügyvédek nagyobb honoráriumot még nem fizettek, mint aminőt én kaptam. Igenis, eldicsekszem vele mert a legnagyobb és legszebb honoráriumot azoktól kaptam, a kiktől kapni a legnehezebb és éppen ezért a legértékesebb: az én kartársaimtól, akiknek szeretetével és barátságával az a másik kitiintetés nem érhet föl. És megnyugtattam engem, hogy a kitiintető irat az én ügyvédi munkásságomra utal „gyakorló ügyvédek szól, tehát az én kedves barátainak, nektek, mindnyáiatoknak szól. (Zajos éljenzés és taps.) Elbeszélte ezután, hogy milyen küzdelmet kellett vívnia a sorssal, míg pályáját elvégezte, visszapillantást vetett ügyvédekedésének első éveire, míg elérte azt, amire vágyott: kartársainak a szeretetére s hogy elérte, azt az a kép bizonyítja, amely ebben at eremben eléje tárul: meglehetősen sok jóbarátja van itt együtt. Ezeket a jóbarátait, az ügyvédi kar tagjait élte.

Szünni nem akaró, zajos taps és éljenzés hangzott föl, amikor az elnök bevégezte tósztiját, a zenekar tust huzott s a társaság tagjai seregestől siettek Márk Endréhez, — hogy kocinsanak vele.

Karcag Sándor dr. szolnoki ügyvéd a periferiákon lakó kartársak igaz tiszteletét és nagybecsülését tolmácsolta felköszöntőjében. Lengyel Imre nyugalmazott ítélőtáblai bíró, majd Halasi János dr. nyiregyházi ügyvéd fejezték be pohárköszöntők sorát.

A felszolgált ételek özv. Hauer Bertalan körültekintését dicsérték.

HIREK.

— **Lapunk legközelebbi száma a május elsejei nyomdai munkaszünet miatt szerdán, május hó 3-án reggel jelenik meg.**

— **Vasárnapi istentiszteletek.** A debreceni református templomokban vasárnap, április 30-án predikálni fognak: a Nagytemplomban Hajdu Árpád s.-lelkész, a Kistemplomban 9 órakor Szele György lelkész, 11 órakor Könyves-Tóth Kálmán lelkész, a Kos-

suth-utcai templomban Boér Károly s.-lelkész, az ispotályi templomban Gáborjáni Szabó Gábor s.-lelkész, a városi szegényházban Hajdu Zsigmond püspöki titkár, a csapókeri imaházban Kovács János vallásoktató lelkész, a Homokkerti imaházban Beczky József főiskolai szénior.

Az ág. hitv. ev. templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Materny Lajos főesperes végzi az istentiszteletet.

— **A főrendiház ülés.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Rövid ülést tartott ma a főrendiház. De mintha csak valami egyházpolitikai kérdés lett volna napirenden, olyan nagy számban jelentek meg a főrendiház mai ülésén a főpapok, akiknek legtöbbje a tegnapi püspöki konferenciáról maradt itt Budapesten. Megjelent az ülésen Bogdanovits Lucian patriarka is. A kormányt Lukász László pénzügyminiszter és Zichy János gróf kultuszminiszter képviselték. Csáky Albin gróf elnök jelentéseinek tudomásul vétele után a főrendek az indennitásról szóló javaslatot, a sürgősségi szakasz alkalmazásával, vita nélkül elfogadták.

— **A király utazása.** Bécsből jelentik: Május hó 2-án érkezik meg a király Gödöllőre, ahol négy napon át fog tartózkodni. A munkások már hetek óta dolgoznak a gödöllői kastély rendbehozatalán. Tegnapi Pálffy herceg egy bizottsággal megvizsgálta a kastélyt és mindent rendben talált. A felség Gödöllőről fog Budapestre menni.

— **A konvent gyűlése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma délelőtt fejezték be a négy napos egyetemes konventi tavaszi gyűlést. Máty Lajos ismertette a vegyes házasságokról szóló utasítást, négy egyházkerület változatlanul, egy némi módosítással fogadta el. A Hegedüs és Sándorféle egyetemes névtárt véleményezés végett kiadta a kerületeknek. A tisztáninneri kerület ama kérése nyomán, hogy a lelkészek kedvezményes vasuti jegyet kaphassanak, a konvent fölír a kereskedelemügyi miniszterhez. A Lorántfy Zsuzsanna egyesületnek három évre évenként 2000 korona segélyt szavaztak meg. — Végül Antal Gábor dr. püspök imát mondott, mire Degenfeld József gróf elnök szép beszéddel berekesztette az ülést, amelynek vezetéséért Fejes István püspök mondott köszönetet az elnökségnek.

— **László Albert meghalt.** Fővárosi tudósítónk jelenti: László Albert közszeretben és tiszteletben állott debreceni kereskedő, aki rövid idő óta családjával együtt Budapesten lakik, ma a Pajor-szanatóriumban rövid szenvedés után meghalt. László Albert napokkal ezelőtt tyukszemvágás közben megsértette a lábát. A seb elmérgesedett úgy, hogy a Pajor-szanatóriumba vitték, ahol megoperálták. Az orvosi vélemény tegnap még az volt, hogy megmenthetik az életnek, az éjszaka azonban komplikációk léptek föl, a beteg agóniába esett és ma délután meghalt. Halála széles körben mély részvétet keltett s elhunytát kiterjedt rokonsága gászolja.

— **A képviselőház május elsején.** Fővárosi tudósítónk táviratozza: A munka ünnepnapját a parlament is megünnepli. Ma délelőtt az elnökség előtt több képviselő azt az óhaját fejezte ki, hogy a képviselőház május elsején ne tartson ülést. Az elnökség rövid tanácskozás után és a kormányval történt előzetes megállapodás után kijelentette, semmi kifogása sincs az ellen, hogy május elsején ne legyen ülés. A zelnökség az ülés végén a napi-

Koncz József fest és vegyileg tisztít mindennemű ruhát, valamint csipke és szövet függönyöket kifogástalanul. Telefon szám 701. Debreczen. Gyár és főüzlet Arany János-u. 10. Fióközetek Batthyányi-u. 2. Vár-u. 3.

Vigyázz! Vigyázz! Tavasz! újdonságaim megérkeztek. Blouz kelme mtr. 10 kr., selymek blouzra mtr. 25 kr., csipke kelme mtr. 29 kr., csipkék mtr. 01 kr., kosztüm kelmék mtr. 38 kr., himzet batiszt mtr. 16 kr. Szalagok, bélések, aplicatiók, fehérneműek, rövid áruk, kanzonyák, szőnyegek meglepő árakban illj. **Molnár Lukács** Kossuth- és Batthyányi-u. sarok, színházzal szemben. **Maradékok mindenféle árakban.**

Legjobb a Békési Róza „Gyorsmosó” szappana.

rend megállapításánál tett ilyen irányban javaslatot, amelyet a Ház el is fogadott.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Gulácsi Sándor, a debreceni jogász ifjuság szimpatikus tagja a tegnapi napon kitűnő sikerrel letette az ügyvéd vizsgát és irodáját legközelebb Székelyhídon fogja megnyitni.

— **Sorozás Hajdúvármegyében.** Hajdúböszörményből jelentik: Ma fejezték be a hajduhadházi állításkötelesek sorozását. — Száznolcvannyolc hadköteles közül negyvenötöt soroztak be.

— **Uj politikai párt Budapesten.** Fővárosi tudósítónk jelenti: A fővárosban új politikai párt alakult, a Kisgazdák, kisiparosok és kiskereskedők pártja. A kisemberek, a kispolgárok, az igazi terhet viselő és adót fizető kisiparos és kiskereskedő érdekeit óhajtja istápolni ez az új párt, amelynek előkészítő bizottsága április 30-án délelőtt tíz órakor tartja ülését az Aréna-ut 58. szám alatt levő Paál János-féle vendéglőben. A szervező-bizottság elnöke ifj. Tolnay Károly titkára pedig ifj. L. Molnár Lajos.

— **Nőtisztviselők majálisa.** A debreceni nő tisztviselők május 21-én tartandó nagyszabású kabaréval és táncmulatsággal egybekötött majálisának részleteit Piac-utca 77. szám alatt vasárnap délután 3 órakor állapítja meg a vigalmi bizottság is. A majálisra érvényes egy koronás jegyeket már árusítják a nő tisztviselők és hétfőtől kezdve a holnap kijelölendő Piac-utcai kereskedők.

— **A legszebb panama, szalma és nemez kalapok, angol zephir ingek és mesés szép nyakkendők a legolcsóbban szerezhetők be Frank Testvéreknél.**

— **Holttest a kutban.** — Nagyváradról táviratozzák: Geszt községében ismert gazda ember volt Balog László. Gróf Tisza István uradalmában élte le ifjuságát, mint uradalmi kertész. Öregségére szép vagyont gyűjtött és mikor 70 éves korában nyugdíjazták, az ősz szegüjtött pénzből szép kis házat vett és feleségével együtt békességben morzsolta le a napokat. Az utóbb időben azonban nem tudják mi okból nagyon megunta már a hívságos földi életet az öreg kertész és többször hangoztatta az öngyilkosságot. Valahányszor emberekkel került össze, mindig csak azt hangoztatta:

— Meglátják kigyelmetek, nem sokáig élek én már.

Sem a családja, sem pedig a környezete nem törődött sokat az öreg panaszával, de az öreg Szabó László tegnap beváltotta az ígéretét.

Hajnali három órakor felkelt és anélkül, hogy egy szót is szólta volna a feleségéhez, — felöltözködött és kiment a szobából. Az asszony nem tulajdonított semmi jelentőséget a korai felkelésnek, csak mikor órák múlva sem került elő a férje, kezdett nyugtalan kodni és a keresésére indult. Sehol sem találták az öreget, mikor az asszony az udvaron keresztülment és véletlenül a kutba nézett, ijedten sikoltott egyet és visszatántorodott; Balogh László véresen átvágott nyakal feküdt a kutban. Rögtön kihúzták a szerencsétlen véget ért öreg embert, de már halott volt. Bellette feküdt egy kicsordult betetva. A gyilkosságot a beretvával követte el. Balogh László egész nyaka át volt vágva, úgy, hogy a fej alig volt a törzshöz erősítve. A csendőrség megindította a nyomozást. Valószínűleg öngyilkosságot követett el Balogh László, de a nyak oly erősen van átvágva, hogy az öngyilkos alig ejthetett magán oly nagy sebet.

— **Dr. Magyar Simon ügyvéd irodáját Batthyány-utca 17. szám alá helyezi át.**

— **Díjtekvés.** A debreceni pénzügyi tisztviselők Kuglizóegylete saját helyiségében folyó évi május hó 4, 5, 6 és 7-én naponként délután 5 órától este 10 óráig tartó díjtekvést rendez, melyre az intelligens tekező közönséget tisztelettel meghívja.

— **Házasságok.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt hét folyamán a következő jegyespárok kötötték házasságot: Kálmánchelyi Ferenc Szabó Jankával, Nagy István Lada Eszterrel, Heranusz Győző Viktor József Herczeg Máriával, Nagy Sándor Tóth Máriával, Tóth István Pap Lidiával, Gozsovcics István Molnár Erzsébettel, Scherfel Kis Emiliával, Kiss Lajos Deák Máriával.

— **Székrekedés ellen a világ leghírneve-sebb orvostudorai állandóan rendelik a természetes Ferencz József-keserűvizet,** mert pontos hatása folytán oly ideális hashajtó, melynek bámulatos az eredménye.

A forrásoknál töltött és a kereskedésekben livegalackban forgalomba hozott eredeti Ferencz József-keserűvizet nemcsak pillanatnyi megkönnyebbülést szerez, hanem az idült eldugulást meg is szünteti, mert sokszor már egy rövid 2—3 heti kúra helyreállítja a gyomor és belek normális működését. A valódi „Ferencz József“-viz kellemes, amellet természetes páratlanul biztos erős hatásáról egy kísérlettel hamar meg lehet győződni.

Figyeljünk mindig a címkére, mert azt családásig utánozzák! Ha nem áll rajta a teljes név: Ferencz József budai keserűviz, valamint a szent korona, úgy utasítsuk vissza, mert akkor az csak csekélyebb értékű viz lehet. Kapható a gyógytárakban és fűszerkereskedésekben.

— **Éhezett munkások.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Tegnap kilencven munkás érkezett Tabról a nyugati pályaudvarra. A kilencven munkást Zsolnán fogadta föl egy tabl vállalkozó, hogy gyárában dolgoztassa őket, de amikor Tabon a vállalat orvosa megvizsgálta a munkásokat, konstatálta, hogy nagyrészüik trachomás. Erre a munkások közül egyet sem engedtek munkába állani, nehogy elterjessék a ragadós bajt a többi munkások között; a hatóság pedig kötelezte a vállalkozót hogy a szerencsétlen embereket azonnal szállítsa vissza Zsolnára. A trachomás emberszállítmány tegnap el is érkezett Budapestre, a nyugati pályaudvarra, de innen sehogy sem akartak tovább butazni. Nagy lármát csaptak s hangosan követelték, hogy adjanak nekik enni, mert már három nap óta nem ettek egyetlen falatot sem. Végre is három embert választottak ki maguk közül, hogy küldöttségileg forduljanak a főkapitánysághoz segítségért az embertelenség ellen, amelynek áldozatul estek. A nyugati pályaudvar rendőrsége azonnal intézkedett, hogy az emberek ne szállhassanak szét. A külső pályaudvaron egy sarokba internálták őket és rendőrök vették körül a szerencsétleneket, hogy egy se szök-

hessen meg közülök s ne férhessen hozzájuk senki. A rendőrség intézkedett, hogy a kilencven munkást még ma visszaszállítsák illetőségi helyeikre, nehogy a vesebeteges megbajt elterjessék; a vállalkozót pedig utasította a rendőrség, hogy legalább kenyérrel lássa el a szerencsétlen éhező embereket.

— **Marólugos szerelem.** Vég Juliánna tizenhét éves szobaleány ma reggel szerelmi bánatában marólugot ivott. A leányt súlyos belső sérülésekkel kiszállították a közokozóházba.

— **Menyasszonyok és vőlegények.** A debreceni állami anyakönyvi hivatalban az elmúlt hét folyamán a következő jegyespárok jelentkeztek kihirdetés végett: Goldstein Mendel Grünfeld Milivel, Tosi Sándor Kiss Juliánával, Nagy Sándor Kosza Eszterrel, Hering Pál Győri Máriával, Madar Emil Pásztor Rózával, Perekó István Zahari Máriával, Csillag József Feldmann Margittal, Becz József Blaskó Erzsébettel, Erdélyi Károly Kabai Terézszel, Piszkay Árpád Bányi Erzsébettel, Szabó Sándor Fülöp Juliánával, Takács József Nyilas Máriával, Gönczi Gábor Kosza Máriával, Kozák Sebők Gönczy Eszterrel, Baidma János Somogyi Zsuzsánával, Kotvics László Székelyhídi Erzsébettel.

Óriási Szenzáció!
Halász Nándor
ujonnan berendezett arany, ezüst, ékszer, óra üzlete
a Debreczeni Első Takarék
uj épületében.

— **Bottó Kornél rövidáru üzletében,** a Hungária mellett divat szerinti vastag övek 2 kor. 20 fill.

— **A Hungáriában egy modern új, 4 szobás utcai lakás augusztus elsőre kiadó.**

Mindenki saját érdekében viselje
a Hírneves

KOBRAK cipőt.

A Kobrak cipők legjobbak, legszebbek, legelegánsabbak, viselésben leghálthatatlan tartósak!

Kizárólagos raktára Debreczenben:

Hermann Jenőnél

Placz-u. 42. — Telefon 654. sz.

A kirakatban állandó „Kobrak“ divat

SALVATOR

kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatásu. Természetes vasmentes savanyúviz.

Kapható ásványvízkereskedésekben és gyógyszerárakban.

SCHULTES ÁGOST Szinye-Lipóci Salvatorforrás-vállalat Budapest, V. Rudolf-rakpart 8.

Legjobb minőségű

élesdi oltott mész köbméterszámra, elsőrendű portland és románcement kicsinyben és nagyban **Klár Andor** cégnél rendelhetők meg Placz-u. 77. sz. alatt. Telefon 445. Raktár Margit fürdő telepen.

Megnyilt!

Reichmann Lipót uri-, női divat- és gyermekruha áruháza **Debreczen, Placz-utca 85. sz. alatt.** Szabó kellékek, rövid-, kötött-, diszárak. Blousok, Pongyolák, selyem, szövet, divat cikkek a legolcsóbban kapható Royal szállodával szemben. — Tanuló felvétetik.

Megnyilt!

Mosó Pongyolák remek választékban 5 frt. Halmágyinál

LUSZTER KÖPENYEK minden színben 7 frt. 50 HALMÁGYINÁL.

— **Értesítés.** A debreceni keresk. társ. polg. fiúiskola igazgatósága tudatja mindazon polg. isk. magántanulókkal, akik a folyó tanév végén magánvizsgálatot tenni szándékoznak, hogy kellően felszerelt kérvényeiket május hó 10-ig adják be az intézet igazgatóságánál. (Kereskedelmi Tanintézet.)

— **Emésztési zavarokat felnőtt gyomorbetegéknél és öregeknél** elhárít az ötven évvel ezelőtt feltalált, s eredetileg a gyermek-táplálásra hivatott Nestlé-tápeledel, mely a legtisztább alpesi tejet tartalmazza. E lehető legjobb emészthető tápeledel az orvosi praxisban, mint diatikum kipróbálva és ajánlva van. Próbadozokat és ismertető iratokat ingyen küld a francia-svájc Nestlé-társaság (felnőttek szakosztálya): Wien, I., Biberstrasse 11. Magyar levelezés. Dobozonként 1 korona 80 fillérért minden gyógyszerárban és drogeriában használati utasítással együtt kapható. Óva intünk utána az utóbbi, különösen a cacao és mészfosforát tartalmú tápszerektől, amennyiben tudvalevő dolog, hogy azok székrekedést okoznak.

— „**Gyertyánliget**“ az ideális fekvésű erdei-hegyi gyógyhely feladatát tüzte ki, az éghajlati behatásán és kitűnő vasas savanyúvizének használatán kívül egyéb gyógytényezőkkel is kiegészíteni azokat.

Rendszeres vizkúra, massage, só és fenyőfürdők, fekvőkúra a szabadban, a kiegészítő módszerek, melyek alkalmazásba jönnek.

Ezenkívül különös gond fordítanak a kényelmes berendezésekre és jó ellátásra igen mérsékelt árak mellett.

— **Jogi vizsgára való készülés megkönnyítése.** Dr. Dobó jogi szeminárium, Kolozsvárt azok érdekében, akik hátralevő jogi vizsgáikat a közeli hónapokban akarják letenni, de Kolozsvárt szigorlatuk előtt csak rövid ideig tartózkodhatnak, tankönyveket helyettesítő s az összes szigorlati kérdéseket felölelő jegyzetét már most kikölcsönzi, az illetőket szigorlatuk előtt pár napi rekapituláló kurzuson előkészíti s többszöri próbászigorlaton az egész anyagból kikérdezi. Aki jogvégezett, azt három hónap alatt doktorátushoz juttatja az intézet, mely kolozsvári összes jogi vizsgákra előkészít. Tanrendszerét és működését ismertető könyvét „Tájékoztató a jogi szemináriumról“ díjmentesen megküldi.

— **Modern fallképekben állandó újdonságok** Thaisz Arthur papíráruházában.

— **Kérjen árajánlatot** Csergely Samu beton- és vasbeton-cső gyáratól Miskolc, Vayut 9. — Állandó raktár ázott és furott kutakhoz, továbbá hidak és földalatti vízvezetőkhez betoncsövekből 10 cm. belmértől 125 cm. belméretig. Vállalkozik víztelenítési, száraztátéti és beton-munkálatok szakzerű kivitelére.

Csipke, tüll és szövet függönyök, ágy és asztalterítők, kokusz szőnyegek, lábtörölők, paplanok, matracok Kardos Lászlónál Kossuth-u. 9.

— **Elismert tény,** hogy Haltenberger Béla kassai ruhafestő és vegytisztító gyára ruhákat a legszébben s a legvorsrabban tisztít és fest. Gallérok, kézelők föllümulhatatlan kivitelben hófehérre tisztítatnak. Debrecenbe bérmentve küld csomagokat vissza.

— **Májusi költözökés előtt** a könyveket jó árban megveszi az Aczél-féle anti-quárium. Telefon 575.

— **Lakásváltoztatás.** Emerich Arnold lakását Hatvan-utca 61. sz. alá helyezte át.

— **Tanonc, nyomdász, felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piac-utca 49.**

— **Nappali kifutó fiu felvétetik Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában.**

Legszebb órák, ékszerek
legelőszöbben vásárolhatók
GASPARIK ADÁM
műorás és ékszerésznel Debreczen, Hunyadi-u. 18

TÖRVÉNYKÉZÉS.

Bezárt betörő. Kohn Dávid püspök-ládányi kereskedő a múlt év nyarán nem gondolt arra, amikor két alkalommal a boltját bezárta, hogy üzletében maradt egy veszedelmes betörő Szücs Gábor személyében. Szücs ugyanis elbujt a bolti állvány alá és zárás után feltörte a pénzes fiókot, melyből első alkalommal 190 koronát, másodsor pedig 370 koronát ellopott. A debreceni törvényszék kétszeri betörés büntetéseért 9 havi börtönrre ítélte Szücsöt.

Mérgezési kísérlet. Csöke Erzsébet és Muzsa Gizella debreceni fiatal cselédleányok elhatározták a múlt év októberében, hogy öngyilkosok lesznek, mert Rosenberg Mór-né gazdasszonyuk 12 koronát levont a bériükből a barátjuk által ellopott pár cipő fejében. E végből gyufaoldatot készítettek egy üvegben, amit aztán Muzsa betett az éléskamrába azzal a célzattal, hogy majd a gazdájuk iszik belőle és elpusztul. Az öngyilkosság gondolata helyett ugyanis a mérgezés szándéka fogamzott meg agyában. — A terv azonban nem sikerült és így a törvényszék elé kerültek a cselédek. A bíróság Csöke Erzsébet ellen megszüntette az eljárást, a tizenhat éves Muzsa Gizellát pedig dorgálásra ítélte.

Ujdonság!

2 drb. elsőrendű képes lap csak **3 korona**
DEMNER JÓZSEF
fényképész

ujjonnan megnyitott fényképészeti műterem
levelező-lap osztályában
← **Szent Anna-utca 5. sz. alatt.** ←

Órák és ékszerek
nagy választékban rendkívül olcsón kaphatók
BAUER KÁROLY
órák és ékszerésznel
Piac-u. 75. szám.
Tessék kirakatomat megtekinteni, ahol minden tárgyon azazott ár van feltüntetve.

KÖZGAZDASÁG.

— **Adriai biztosító-társulat.** Ezen biztosító társulat idei közgyűlése, melyen az 1910. évnél — a társulat alapítása óta 72-ik üzlet-évének — zárószámadatai terjesztettek elő, f. é. április hó 22-én ment végbe. Ezekből a számadásokból a következő adatok tűnnek elő. Az életbiztosítási ágazatban 84,458,860 kor. biztosítási összegről szóló ajánlatok nyújtottak be; a kiállított kötvények 74,104,189 korona tőkeösszegekről szólnak, az előző év 67,022,909 kor. összegével szemben. A biztosítási állomány 1910. végével kerek 473 millió korona biztosított tőkére és 1,367,171 korona biztosított évi járadékra rug. Halál- és elérési esetekben, valamint életjáradékok fejében 9,560,327 korona fizettetett ki. Az élet-

biztosítási díjtartalék 1910. év végével 132,204,286 koronát, — illetve a viszontbiztosítók részének levonása után 121,735,623 koronát tett ki, az előző évhez képest tehát 9,179,055 korona többlet mutatkozik. A **tűz-biztosítási** ágazatban a díjbevétel 26,603,229 korona, a **szállítmánybiztosítási** ágazatban 2,803,764 korona, a **betörés elleni biztosítási** ágazatban 611,676 kor volt. Az elemi ágazatokban viszontbiztosítási díjak fejében 13,538,087 korona adatott le. A kárfizetések 17,535,961 koronát — a viszontbiztosítók hányadának levonásával 9,343,336 koronát — emésztettek fel. Az elemi ágazatok díjtartalékai összesen 19,600,682 koronát, illetve a társulat számlájára 10,728,356 koronát tesznek ki. A kamatlábcsökkenési tartalék javára az életosztályban **700,000** korona, az elemi ágazatok rendkívüli kártartalékának **600,000** korona és a rendelkezésre álló tartalék számlájára **200,000** korona utaltatott át. A társulat hivatalnokainak **7 1/2%**-os nyereség-részesedés engedélyeztetett, az osztalék pedig részvényenként **320** koronában állapított meg. A társulat **tartalékai** 1910. végén (a függő károk 4,112,744 korona tartalékának kikapcsolásával) kerek **144 és félmillió koronát** tesznek ki és pedig: életbiztosítási díjtartalék netto 119,735,623 kor. az elemi ágazatok díjtartaléka netto 10,728,356 korona, kamatlábcsökkenés-kiegészítő-díjtartalék 2,000,000 korona, — rendkívüli kártartalék 1,000,000 kor., — árfolyam-ingadozási tartalék 2,066,679 kor., — rendelkezésre álló tartalék 3,000,000 kor., — életbiztosítások különleges nyereségtartaléka 2,000,000 korona, — általános nyereségtartalékalap 4,000,000 korona. — A nyugdíjpénztár és a takaré- és ellátási pénztár vagyona 3,205,033 koronára rug. Ezen közgyűlésen, egyuttal először, az ujonnan szervezett igazgatósági tanácsba való választások eszközöltettek, mely igazgatósági tanács a nemrég megváltoztatott alapszabályok alapján az igazgatóság mellett létesített.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelenése
Budapest, 1911. április 29.

Készaru 5 magasabb.

1911. októberi buza	11.64 - 65
1911. áprillisi buza	—
1911. májusi buza	12.54 - 55
1911. áprillisi rozs	—
1910. májusi rozs	—
1910. októberi rozs	9.40 - 41
1910. májusi zab	—
1911. októberi zab	7.68 - 69
1911. májusi tengeri	6.59 - 60
1910. jul. tengeri	6.79 - 80
1910. apr. tengeri	—
1910. augusztusi repce	—

Kiállítva a bécsi, párisi és londoni kiállításokon aranyéremmel, oklevéllel.

Köszvény, osz és reuma ellen a legjobb háziser

a híres Király balzsam.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültébb eseteknél már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalomkat teljesen megszünteti.

Fog és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

Egy nagy üveg ára 2 kor., teljes használati utasítással. Kapható a feltaláló és készítő

Grosz Nagy Ferencz gyógyszerárban
DEBRECZEN, Kossuth-u. 5. szám.
Kölcsönös-Segély-Égyet u. 2. emeleten palotájában.

Nagymagyaralföldi Bank Részvénytársaság

Debreczen, Piacz utca 73. sz. (Tihanyi-ház.)
Telefon 897. — Telefon 897.

Elfogadunk betéteket takarékkönyvekre vagy folyószámlára. — Leszámítolunk váltókat. — Hitelt nyújtunk folyószámlára váltó vagy értékpapír fedezet mellett. — Törlesztéses jelzálog kölcsönöket nyújtunk 15-65 évi időtartamra. — Előlegek értékpapírokra. — Bel- és külföldi pénzüemek és értékpapírok adás-vétele. — Parcellázási műveletek és mezőgazdasággal kapcsolatos mindennemű üzletek. — Értékek átvétele megörzés és kezelés vegett (safe depo-it.) Árkereskedelmi üzle ek. Ipari, kereskedelmi, mezőgazdasági vállalatok finanszírozása. Bővebb felvilágosítással szolgál az igazgatóság.

Állandó betétek
után 5%

netto kamatot fizetünk.

Butorcsarnok megnyílt

Hunyadi utca 17. szám

(Demetrovics-palotában.)

A csarnokban eladott műbutorokért

Kovács Gyula

műbutorgyáros 2 évi jótállást vállal.

Regény-csarnok.**A zöld papagáj története.**

A világ tarthatta tébolyodottnak a szép szerencsétlen kis leányt. Piroska nem bírta annak tartani. Hiszen oly okos, oly szelid, és oly jó, oly gyöngéd, és értelmes, hogy isten el len való vétek tébolyodottnak keresztelni.

És mégis volt értelmi világában valami, ami teljesen kívül esett a megszokottak körében s gondolatait valami csodás, nemes körben forgatta. Lelkének egész iránya oly ábrándos fantasztikus képzeletet közt lebegett, — hogy a föld egészen elsiklott lábai elől. Nem bírt képességgel a mindennapi dolgok fölfogására. Nem tudta, nem érezte, ami körüte történt; saját állapotáról sem bírt fogalommal.

De amellet talán inkább lehetett mondani, hogy szelemi képességei valami tulcsigázott, beteges, excentrikus növésnek indultak; inkább lehetett mondani ezt mintsem, hogy butaságba sülyedtek volna. Minden rajta egy tulfeszített költői lélek beteges kinövésére mutatott. A szellem harmóniájában megpattant néhány hur s most természetesen csak zürzavaros hangot adhatott, de a zürzavarból is ki lehetett érezni gyakran csodás melodiája hangokat.

Oly dolgokról, melyek lelkében érdekeltiséget tudnak felköylteni, néha órák hosszáig is ebeszél, ábrándos, fantasztikus reflexiókkal, de máskülönben elég okosan, úgy, hogy senki sem gyanúsította volna benne a megzavarodott elméjét.

Majdnem egész nap könyveket olvasott s tökéletes értetet amit olvas bár néhol fantasztikusabb értelmet adott neki, mint talán írója akarta, vagy amint mi értettük. Hagytuk olvasni: mos már mindegy volt.

Máskor meg csendesen, szótlanulült egy helyben félnapig, egész napig. Ajka néha mozgott és mosolyogni láttuk, de semmi szavát se lehetett hallani. Ilyenkor az álatokka, a virágokkal beszélt, azt mondta s azután csodás történeteket tudott elmesélni, miket neki az állatok beszéltek, a madarak daloltak a fáról, a virágok suttogva, a titkon elmondtak neki.

Hanem mindebben annyi költsézet volt, oly meleg, ragyogó fantaziának szülöttei voltak ezek az álmodozások, hogy Piroska azt képzelte, soha szebbet nem olvasott. Gyönyörrel hallgatta, maga is el-elandalodva rajta. —

Csak mikor vége volt s mikor Eszti ke nyájas szemeivel és mosolygó arcával hosszasan, komolyan reá tekintve, bizonyítgatá, hogy ez mind igaz, akkor szorult el testvérenek szive csak s könyei peregtek.

Piroska úgy tekintette magát, mintha az anyja lett volna kisebb testvérenek. Ő öltöztette föl, ő fésülte minden reggel, mikor Eszti ke 16 éves volt is. Hisze nakkor is csak oly volt, mint a gyermek, épp oly szeretetreméltóan naiv és tehetetlen. A világról mitsem tudott. Az ő világa az ábrándok országa volt, tündéreivel, csodáival, beszélő madaraival és arany almáival.

Az öreg Zsuzsit már rég eltemették. Addig busult, addig köhögött szegény, míg végre kiköhögte a lelkét. Eszti ke azt mondta rá: elment az angyalokhoz, — s mosolygott a temetésén is.

Piroska egy izben már atyjok életét is féltette. Megdöbentő gyorsasággal öregett és komorabb lett évről-évre. Sápadt, beesett arca fenyegetőleg emlékeztetett arra, hogy az élet végső határa már közel van. Megtört, roskadt alakja husz évvel is öregebbnek tüntette föl, mint a mennyi volt. Mind gyakrabban megesett, hogy ágyba kellett feküdni napokig, néha hetekig is.

Nagyobbik leányát szólította egyszer ágyához.

— Igérd meg, — szolt bágyadt, erőtlen kezébe fogva leánya kezét, igérd meg, hogy Eszti kékét soha el nem hagyod.

— Soha el nem hagyom! — fogadta Piroska.

Annyi volt, mintha az oltár előtt meg esküdött volna rá.

Volt ebben tán valami nehéz kötelesség? Hiszen Piroskának öröm volt, ha maga körül láthatta testvérét és gyönyörködve hallgatta ábrándos bohó beszédeit.

II. Amit a zöld papagáj beszélt.

— Elmondom neked, Piroska, amit ma a zöld papagáj beszélt. A zöld papagáj okos állat és sok országot beutazott. Ha az emberrek értenék, mi mindent beszél?! De én értem. Tudod, hogy én értem.

Repülj, repülj, szép madaram!

Braziliába járunk, ahol a gyémánt isten és az ember rabszolga. A nap forrón süt fejünkre és nézd, nézd, nincs árnyékünk. Szellő nem ráz meg egyetlen fűszálat; karcsu pálmák mozdulatlan állnak, mint zöld koronás tornyok.

Ott egy folyam, egy tenger — az Amazon. Halkan hömpölyögeti habjait, csokolgatva az őserdők talpát s lassan, simán gyilkolva az erdő gyermekeit. Recs! Az erős, óriás fa kidőlt. Gyökerét kimosta a hullám. Recs, recs! A második, a harmadik, az ezredik, a százezredik. A folyó csokolgatva ringatja őket hullámain s széles háta, mint egy nagy aranytükör csillog, amint rásüt a nap.

A zöld papagáj látta sokszor. És én is látom most. Széles, roppant széles szalag, tele rakva apró gyémántokkal; mindenik habja csillog a napsugárban. És zöld szigetek usznak rajta. Mennyi virág! Vérpiros virágok. Álmosan hajtják le fejeiket a vízbe. Olyan szelid, olyan csendes a hab. Csak a

kitépett fák törzsökei nyújtják fel komoran leveletlen gallyaikat a vízből s a part közelében, mint megannyi barna göröngy emelkedik föl az ocsmány alligatorok háta.

(Folyt köv.)

Óra javításokat

olcsón, pontosan és gyorsan eszközlők 1 évi jótállás mellett.

KLEIN ELIÁS

órás és ókszerész

Csapó-u. 19. (Knoll ház) zenedével szemben.

NYILTÉR.

• Évszázadok óta ismeri •

**MATTONI FÉLE
GIESSHÜBLER
SAVANYUVIZ**segítő gyógyító lényese
Karlsbad, Marienbad,
Franzensbad stb. e
karaknál; mindig
fényesen bevált.**KORFF CACAO
AMSTERDAM**Köz tudomásu, hogy kifünően ízlik!
Erre kezesseg a cég 100 éves fennállása.

Legjobb saját készítményű

cipőket és csizmákat

jutányos árért lehet beszerezni

Csapó-u. 19. szám alatti cipő üzletben

Mezőnél.**Üzlet áthelyezés.**

Földes Sándor villamos világítás és erőátviteli vállalatát Május 1-től Placz-u. 42. sz. Gyarmati-palota (volt Lamprecht)

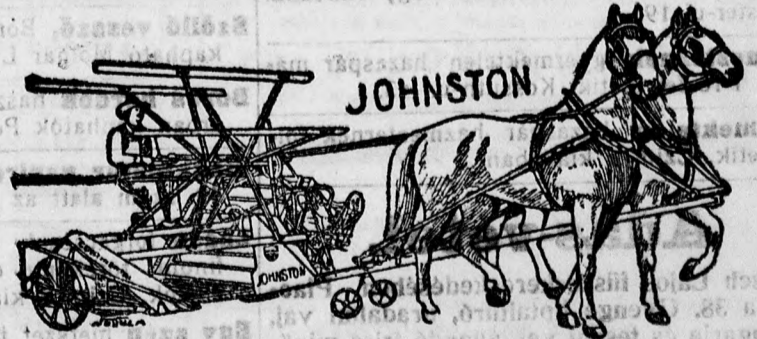
helyezi át.

Telefon 210.

Telefon 210.

Gazdák figyelmébe!**Bächer-Melichár-Johnston gépgyárak**

Hótktelepét a Nagytrafik-udvarból

Május havában Piac-u. 43. sz. alá**(a Dreher mellé) helyezük át.****Szemben az eddigi gépraktárral!****Ráhmer Sándor**

az amerikai tengeri termelő eszközök

kizárólagos képviselője.

Apró hirdetések.

Minden szó 5 fillér.

Levelezés.

31 éves kisasszony, jelentéktelen testi hibával, 19 éves árva (kissé erősen fejlett 400,000 kor. vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy óhajt **házasságra** lépni. Csakis komoly szándéku urak, ha vagyontalanok is, írjanak e címre: **Schlesinger L. Berlin 18.**

Falun lakó,

Vigkedélyű, feddhetlen multu, **24 éves**, keresztény, csinos árvaléány vagyok, vagyonom 55,000 korona készpénz és 190 holdas földbirtok. Férjhezmennék derék fiatalemberhez, ki egy házias feleséget meg tudna becsülni és boldogságát leendő otthonába keresi. Leveleket név megnevezésével „Nagykoru” jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Házasság.

Tizenkilenc éves polgárleány 800,000, huszonkét éves kisasszony 160,000, huszonöt éves árvaléány 40,000 korona vagyonnal és még sok száz vagyonos hölgy óhajt férjhezmenni. Komoly szándéku urak írjanak e címre: **Davidovics Ferencz, Erzsébet-körut 16.**

Hölgyeim!

Huszonnyolc éves, keresztény, elegáns megjelenésű, tartalékos hadnagy, gépészmérnök vagyok. Keresek egy oly kedves feleségnek valót, kinek oldala mellett boldog családi életet tudnék megteremteni. Máris 8,000 korona emelkedő jövedelmem lévén, gondtalan életet biztosítok annak, kit életpárul választok. Én a háziteendőkbeni jártasságot meg a lelki jószágot hozományként többre becsülöm. Teljes című leveleket „Májusillat” jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Idősebb hölgyek!

Egyedülálló magános özvegy, keresztény 51 éves, államhivatalnok vagyok. Nősülni óhajtok. Hivatalom és vagyonom után jövedelmem 9,000 korona. Vagyomra nem nézek, ha van, az leendő nőmé marad, kinek kellemes életet biztosítok. Leveleket csakis névvel „Saját házban” jeligével a kiadóhivatal továbbít.

Betöltendő.

Asztalos tanoncz felvétetik Weisz asztalosnál, József kir. herczeg-utca 60.

Két és fél éves gyermek mellé egy jóra-va o kis leány azonnal felvétetik. Cím a kiadóban.

Tanonc, nyomdász, felvétetik a Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában, Piacz-utca 49.

Gyakorlott, ügyes, csinos, varrólányok felvétetik Halmágyinál.

Szobafestő tanuló fölvetetik Nagy Jánosnál Mester-u. 19.

Házmasternek gyermektelen házaspár május 1-re felvétetik. Kossuth-u. 43.

Germektelen házaspár házmasternek fölvetetik. Czim a kiadóban.

Adás-vétel

Deutsch Lajos fűszerkereskedésében Piacz-utca 38. Gyenge lptaituró, uradalmi vaj, hungaria és teseni vaj, állandó friss minőségben kapható.

Bélyeggyűjtők! Ritka külföldi bélyegek-ből dus választék érkezett, Senf szerint 50%, engedménnyel, **Harmathynál**, Fűvészkert-u. 14. Bélyegalbumok leszállított áron.

Rolozsvári egyetemen használandó jogi tankönyvek és jegyzetek kaphatók a **Harmathy** antiquariumban fűvészkert-u. 14. szám.

Önt is érdekli! Legújabb tavaszi férfi és női felöltők, szövetek, kizárólag jó minőségű vásznak kaphatók legolcsóbban, előnyös részletfizetésre, Debrecen legrégebb, szolid alapjáról ismert részletáruházban, Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

2 méter magasságu 1 méter 168 centiméter szélességű üvegezett szekrény, két ágybetét és olaj képek egy konyha asztal eladók. Szív-u. 3.

Valódi szegedi édes, nemes és rózsa paprika különlegességek óriási raktára Lindenfeld J. Jenő nagykereskedésében, Városház-u. 2. Rózsater 3. Pénzügyi-palota.

Jogi Lexicon! Grill-féle törvények! Rákosi művei összes! Biliz gyógymód! Makai munkái! Klasszikus regénytár! Jókai művei! Eötvös munkái! Bajza, Czuczor, Garay, Kölcsey, Vörösmarty munkái stb. fél áron **Harmathynál**, Fűvészkert-u. 14.

Ha nincs pénze és szüksége van, vászon asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor, a mai naptól fogva oly olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöljön. Tisztelettel Kaiser Salamon.

Veszek mindenféle könyvet, képet, régiséget, régi használt levélkovertekeket s egész levelezéseket. **Harmathy Fűvészkert 14.**

Gőzerővel pörkölt, naponta friss, zamatos kávé kapható Lindenfeld J. Jenő fűszer nagykereskedésében, Rózsater 3. Városház-utca 2 Pénzügyi palota.

Kolibri hüvely: Nicotin mentes! Praeperált szopókával! A géget nem szárítja! Kellemes ízű! Feltétlenül izelje meg mindenki! Kapható mindenütt. Főraktár **Harmathynál**, Fűvészkert-u. 14.

4384. szám alatt szabadalmazott **poloska** és molyirtó gyertya, mely még az eddigi összes módszereket felülmulta az eddigi használat után kitűnő sikerrel járt. Kapható Piacz-u. 38. sz. Nagy Józsefnél.

100 db. hüvely 20 fill. nicotin mentes! 100 db. hüvely 28 fill. parafás! 100 db. hüvely 40 fill. arany! **Harmathynál**, Fűvészkert-u. 14.

Legolcsóbban lehet butorokat vásárolni Weisz Gyulánál Széchenyi-utca 19. szám, kényelmes havi részletfizetésre is.

Nagyobb légszekrény, egészen új, eladó Szentanna 3. alatt.

Bármily könyv beszerzése előtt feltétlenül keresse fel a Harmathy antiquariumot Fűvészkert-u. 14. Mese olcsó árak!

Szőlő vessző, Bor csemege minden faj még kapható Molnár Lukácsnál.

Boros hordók használt és új leszállított árban kaphatók Péterfia 76.

Makulatur papiros kapható Piacz-utca 49. szám alatt az emeleten.

Ládák forgácsal egygyütt költözködésre, finom törékeny dolgok beesomogolására eladók. Czim a kiadóban.

Egy szép metszet tükör olcsón eladó. Czim a kiadóba.

Képek szép rámkban eladók. Czim a kiadóhivatalban.

Két szép matt ágy matraczczal, két éjjeli szekrény és egy polituros sifon elköltözés miatt olcsón eladó. Czim a kiadóban.

Boreczet házilag készült kapható. Czim kiadóba.

Olajos hordók kaphatók Piacz-utca 49. sz alatt a keresztpületben.

Eladó jó fürdő kád és egy divány. Czim a kiadóban.

Club hüvely fadobozos és cigi. papir főraktára **Harmathynál** Fűvészkert-u. 14. Viszonteladóknek árkedvezmény!

Hausner Salamon, Simonffy-u. 44. Tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy az összes tavaszi újdonságai már megérkeztek, nevezetesen: női és férfi felöltők, öltönyök, kosztüm kelmék, dealinek, zefi-**rek**, kartonok, damasztok, vásznak, ágyte-**ritők**, függönyök, szőnyegek, kész férfi- és női fehérneműek, stb., amiket havi vagy heti részletre mosás olcsó árban bocsát a f. vevőközönség rendelkezésére. Újdonság!! Olcsó árak!!

Lakás.

Üzlethelyiség azonnal kiadó Miklós- és Nemzetőr-utca sarkán.

Üzlet helyiségnek. Banknak, sörháznak igen alkalmas. Szatócs bolt kiadó. Ugyanott két szoba mellékhelyiséggel 280 frtért kiadó. Takarításért magányos nőnek pince szobát adnék. Hunyadi-u. 17.

Belsőbolt, kapu mellett, műhely és pincze azonnal kiadó Csapó-u. 11.

Egy csinosan butorozott szoba azonnal kiadó József kir. herczeg-u. 20. alatt.

Egy istálló kiadó Agárdi-utca 9. Értekezhetni Rákóczi-utca 41.

Különféle.

28 krajcárért fejel férfi vagy női harisnyát **Benyáts Emil** villanyerőre berendezett harisnőgyára, Debreczen, Tisza-palota.

Czimírást felvállalok. Czim a kiadóba.

Arany, ezüst és ékszer munkákat a legolcsóbban készít Tuschák Vilmos ékszerész, Halköz 4. sz.

Jól jövedelmező vállalat mely egy családnak tisztességes megélhetést biztosít 2-3000 korona tőke befektetés mellett Eladó. Czim a kiadóba.

Mindennemű könyvkötéseket szépen s izlésesen készítenek a «Seres Testvérek» Piacz utca 2. szám alatt. Ugyanott tanuló felvétetik.

Weisz Ferencz épület és mű-butor asztalos " József kir.-h.-u. 60. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkálatokat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Fehérnemű javításokat, gombjuk varrást, elvállalok, esetleg házhoz is elmegyek. Czim a kiadóhivatalban.

Szoknyanadrágot nem visel igazi urinó, valamiképpen nem használ más szépítő szereket mint a méregmentes **Matild szőplő szereket**, **Matild orómet**, **Matild arezkenőcső**, **Matild szappant**. Kapható minden gyógyszerárban és drogeriában.

Kiadó

külön udvar, két szoba, konyha, istálló, pincze Bocskai-téren, igen forgalmas hely, fiakkeresnek vagy üzletnek megfizethetetlen.

Értekezhetni **Karacs Sándor** tulajdonosnál, Hajnal-utca 1. sz. alatt.

Dr. Sajó Béla

ügyvéd

Irodáját

1911. május hó 1-én Piacz-u. 16. szám alá, az „Alföldi Takarékpénztár” palotájába

HELYEZI ÁT.

A Gazdasági és kereskedelmi bank szövetkezet

bank szövetkezet

Kossuth-utca 11. szám alatt a Zádor-léle házában a „Kölcsönsegélyező” volt helyiségében

május 1-én működését megkezdi.

Az intézet törekvése a hitelt keresőknek olcsó és kedvező fizetési feltételű

kölcsönöket nyújtani.

Az intézet úgy jelzalogi, mint személyi hitelt gyorsan és pontosan folyósít.

Egy 50 filléres törzsbetét 100 kor. kölcsönre jogosít.

Költözők és jegyesek figyelmébe!

Butor

szép és jó kivitelben a legolcsóbban beszerezhető

LEFKOVITS JAKAB

butorraktárban, Széchenyi-u. 1.

Czögre tessék figyelni!

Tej elkülönítő képviselő

elsőrangú angol gyár által bizományi raktárral kiadó. Csakis tejelde és gazdasági gép szakmában bevezettek nyujtsák be ajánlataikat: „Ra” Annoncen-Expedition **Bock & Herzfeld Wien, L. Adlergasse 6.** cím alá.

Jégszekrények

kerti butorok és tennis raketek a legolcsóbban kaphatók

Rosenberg Emil

Bazár, Bankpalota.

„M-i-i-i?” — Papa megengedte! Hisz' valódi JACOBI-féle Antinicotin-cigarettahüvelyek fadobozban!

Vigyázzon! Csakis a „JACOBI” jelzéssel valódi

Vendéglől és kávéházi felszerelések.

Lám Sándor

DEBRECZEN, Piacz-utca 5.

Ajánlja

üvegezési vállalatát az építési időnyre.

Műépítésszek, építőmesterek, asztalosok és építőcégek szíves figyelmébe.

Megbízható gondos munka, kitűnő minőségű anyag. Olcsó árak.

Menyasszonyi kelengyék dus raktára.

Alapított 1876.

Schmidt S.

zongora, hangszer készítő és raktáros

DEBRECZEN, Piacz-utca 73. sz.

Ajánlja dusan felszerelt

zongora, hangszer, czimbalom és zenemű-raktárát valamint saját készítményű

zongoráit és hangszereit.

Elvállal mindennemű hangszerek és zongorák javítását és hangolását úgy helyben, mint vidéken. Zongorák, pianinók és czimbalmok bérebe kaphatók.

Czimbalmok részletfizetésre.

Telefon 878.

Telefon 878.

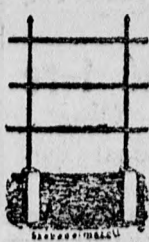
Poloska irtást

szabadalmazott gözgéppel, patkány, svábbogarat, ruszlit stb. biztos mérgemmel Parket kefélet, beeresztést szoba porta lanitást villanygéppel a legszolidabb árért vállalom pontossággal.

KISS GYULA

féregirtási és parket kefélesi vállalata Csapó-utca 19. sz. (Knoll-ház.)

Olcsó szabadalmazott beton, tömbös csöves oszloppal

sodronykerítések

és szabadalmazott szőlőlugas

oszlopokat

készít:

Neubauer János

sodrony mágáros

DEBRECZEN,

Kétfalvai-utca 4.

Kívánatra képes árjegyzéket küldi ingyen és bérmentve.

Eladó

a Varga-utcai 22-ik sorszámú

házastelek.

Értekezhetni a tulajdonossal ugyanott.

Kiadó

utcai raktárhelyiség

a Bika szálló mellett.

Értekezhetni **Lusztig Károly** üzletében Piacz-utca 41.

Mint a naptól

a meséig, úgy fehérítetik a ruha az üstben, fél-ór-i főzés után

Persil

Selbsttätiges Waschmittel

szerez

Vakító fehér ruha!

Dörzsölés nélkül!

Refe nélkül!

„Persil” meglepő hatása dacára nem tartalmaz clort és általában ár almas alkateréseket, melvért jóállás vállaltatik.

Gyár: **Gottlieb Voith, Wien, III/1.**

Kapható mindenütt.

Tisztelettel figyelmeztetjük a nb. vevő közönséget, hogy úgy a bel-, mint a külföldön elsőrangúnak elismert és többszörösen kitüntetett gyártmányaink, minden egyes darabja országunkkal van ellátva.

Beszerezhető minden nagyobb butor és vaskereskedésben, de ennek hiányában, az Ispótyai-utcai gyártelepünkön levő állandó nagy raktárunk az igen tisztelt vevő közönség rendelkezésére áll.

DEBRECZENI VAS ÉS RÉZBUTORGYÁR

Részvénytársaság.

A Csapó-utcai gyógyszerár helyisége
 jövő 1912. Május hó 1-re
 egészben, vagy részletekben kiadó.
 Értekezhetni a tulajdonosnál Vár-
 utca 2.

Ma este
Kiss Béla zenekara
 hangversenyez
 a „Mátyás Király”
 vendéglő és sörözőkban
 a Debreczeni Első Takarékpénztár új
 palotájában.

Eladó
 20 kat. hold 423 négyszögöl te-
 rületű
ondódi tanya.
 Felvilágosítást ad naponként
 d. u. 3—5 óráig **Dr. Ember Ernő**
 ügyvéd, Piac-u. 6. sz. Telefon 67.

Csak még néhány napig
 lehet mese olcsón
 mindenféle butorokat vásárolni,
 mert az üzlet
 Május 1-én teljesen feloszlik.
Fehér J.
 butor nagyraktára, Hunyadi-u. 17.

Donogán és Somossy
 DEBRECZEN, Kistemplombazár.
Manyasszonyi kelengye
 kósz férfi és női fehéreműek, sifon,
 vászon, kanavász, gallérok, kézelők
óriási raktára !!

Kellner Dávid
 fakeskedő

tudatja a n. é. közönséggel, hogy
 lakását **Miklós-utca 21. szám alá**
helyezte át,
 hol a legjobb minőségű **száraz kaszab**
osor-tölgy, bük, gyertyán és varga-
lát, ugyszinte

vágott fák
 megrendelhetők.
 Telefon sz. 156. Telefon sz. 156.
 Tisztelettel
Kellner Dávid.

Tetra ruházat.

 Férfi ing, — Férfi
 alsó nadrág,
 Fürdő köpenyek
 és lepedők.
 Gyermek ujjas, nadrág és pe-
 lenka. Ajánlható kitűnő minőségek.
Donogán és Somossy
 özégnél
 DEBRECZEN, Kistemplombazár.

THURZÓ-FÜRED

A déli Szepességnek egy remeke, ősi fenyvesek közepette. Vasuti
 állomás Gőlnézhánya. 872. m. Posta és távírda helyben.
ELSŐRANGU KLIMATIKUS GYÓGYHELY.
 Viszgyógyintézet, vízkúrák, inhalációk, diéták kúrák, nap- és sza-
 bad tófürdők, villanyozás és masszázs. Mindennemű idegbajok,
 légzési, emésztési, vérkeringési, anyagcsere és más egyéb bajok
 ellen. Igen védett hely, állandóan enyhe, szép tavasszal
 időjárás. Kitűnő konyha és olcsó ellátás. Elő- és utó-
 időnyben 30% július elejétől 6 heti tartózkodás után
 60% árengedmény. Szobák egész időnyre olcsó átalány árban
 bérelhetők. Állandó fürdőorvos: Dr. Fankler Lajos.
 Prospektussal szolgál a fürdőigazgatóság.

Pénzkölcsönt
 Kisiparosoknak üzletük fejlesztésére; Tisztvi-
 selőknek fizetés letiltásra életbiztosítással
 kapcsolatosan, házépítési kölcsönt lakpénz
 tetiltásra a legrövidebb idő alatt szerez.

Ingatlan eladás és vétel.
 Szatmármegyében vasuti állomáshoz kö-
 zel 686 hold (1200 négyszögöles) szántóföld;
 Kabán a vasuti állomáshoz közel 133
 hold I-ső osztályú szántóföld;
 Hajduszoboszlón köves ut mentén 60
 hold I-ső osztályú szántóföld;
 Debreczenben egy jól jövedelmező bérház
 forgalmas helyen kedvező feltételek mellett;
 A Boldogfalvai kertben 3200 négyszögöl
 szőlőföld egészben vagy parcellánként eladó.
 Kerestetik jól jövedelmező bérház. Hely
 és ár nem határoz.
 Két jókarban levő Schmith-Premyer író-
 gép olcsó áron eladó.
 Kerestetnek földbirtokok 100—2000 hol-
 dig bármely vidéken.
 Felvilágosítással szolgál.

Kubinyi Jonó
 ingatlan, adás-vételt, pénzkölcsönt közvetítő
 és kereskedelmi ügynökségi irodája
 Debreczen, Batthyány-u. 7. szám.

Simonffy- utoza 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utoza 6.
GÖZTISZTÍTÓ	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utoza 35.	Vegyí-tisztító.	Verbőczy- utoza 14.

Keil-Lakk

„Keil-Lakk”-nál jobb máz nincsen
 Asszony mondja: ez a kincsem!
 A padló úgy fénylik tőle
 Nem is kell sok máz belőle;
 Kevés munka, semmi kín,
 Barna, vagy porszürke szín,
 Figyelmet csak arra tegyen,
 Hogy az mindig „Keil-Lakk” legyen!
 Ajtó, mosdó, ablakpárkány
 Oly fehér lesz mint a márvány,

Ha „Fehér Keil-Lakk”-ot veszünk
 S vele mindent jól befestünk.
 Konyhabutor, asztal, szék,
 Itt van „Keil-Lakk” azurkék,
 Kertibutorot fessünk zöldre,
 Gyermekeknek öröme.
 „Keil Lakk”-ból van minden szín,
 Kék, piros, zöld-rozmarin.
 Szóval: ház vagy nyárilak,
 Mindig legyen ott „Keil Lakk”!

Mindenkor kaphatók:
KONTSEK GÉZA cégnél, Debreczen.

PARÁD gyógy-
 fürdő
 MEGNYILIK MÁJUS 15-én.

Károlyi Mihály gróf tulajdona, Hevesmegyében, vasútsós fürdővel és
 hidegvízgyógyintézzel, égvényes kónes savanyvíz, természetes arzén és vas-
 tartalma vizek. Kiváló jó hatása ideg-, vér-, gyomor- és méhbetegségeknél,
 gyengeségnél ismeretes. Tiszta, enyhe hegyi levegő, sport, kirándulások.
 Modern kényelemmel berendezett szállodákban 173 szoba áll a vendégek
 befogadására. Kitűnő élelmezés mérsékelt árák mellett. Évad május 15-től
 szeptember hó végéig; a főévad június hó 21-től augusztus hó 20-ig tart.
 Fürdőkabinok és folyosók gőzfűtéssel vannak ellátva!
 Prospektussal és bármilyen felvilágosítással készségesen szolgál a
 fürdőigazgatóság.
 Az elő- és utóévdoban a lakások 50%-kal olcsóbbak az állandó vendégeknek.

Egy kézzel

teljesíti minden munkás a szőlők, kertek, dohányültetvények, komlótelepek és burgonya földek stb. permetezését

ugyanazt a munkát melyhez máskor két kéz volt szükséges, ha a fényesen javasolt

Önműködő permetezőt

„SYPHONIA“

használja. Ezerszeresen bevált és nélkülözhetetlen a

károsítók kiirtására

levélbetegségek, fergék stb. ellen való véd. kezelésre. — Ma elvitázhatatlanul

a legjobb és legolcsóbb fecskendő!

Kérje a 28. sz. képes árlapot a cégtől:

Ph. Mayfarth & Co.

Wien, II. Taborstrasse Nr. 71.

650 I díj, aranyérem stb.

Képviselek keresztetnek.

Kartelen kívül.

MEZŐ ARMIN

épület, deszka és cserépkereskedése, Wessélényi-tér 6 szám alatt (Bertagózmalom mellett.) Kolarit elszigetelő lemez kizárólagos egyed árusítása. —

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. mindenkinek saját érdekel — hogy szükségletét nálam szerezzé be. —

Szabó Lajos Fiai

czég női divat áruházában

a tavaszi és nyári ruhakelme, selyem és a ruhadiszek cikkeit már teljesen rak-tárra érkeztek.

Kivételes olcsó eladásra kerülnek:

120 cm. kosztüm-kelmék angol izlés 1 frt 20
140 cm. szolnai kosztüm kelme 1 frt 80
120 cm. tiszta gyapjú ruhakelme 1 frt 10
110 cm. diagonal divatkelmék 85 kr.
Selyemszálú ruhavásznak . . . 46 kr.
Mosó levantinok . . . . . 26 kr.

Az itt felsoroltakon kívül nagy választék a jelenlegi divatnak megfelelő ruhakelmékben, továbbá selyem, csipke, szalag, fátyol és ruhadiszekben.

Cséplő garnitúra.

Aki egy 8 lőerejű Shutlevort-féle teljesen jókarban levő

cséplő garnitúrát

igen jutányosan a legjobb feltételek mellett venni szándékozik, forduljon **Luz Imréhez** a hajdunánási kölcsönsegélyző-egylet főkönyvelőjéhez.

A gép elvan látva fa, kőszén és szalmafűtésre alkalmas készülékkel is.

Bélapátfalvai Portland és Román cement

fehér darabos fall mész, száraz tűzifa, Bel- és külföldi kőszemek egész kocsi vételnél legolcsóbban kapható

Pollák Zsigmondnál

Deák Ferencz-u. 9. Telefon 441.

„Gyöngyvirág Crème“

az arozkrémek gyöngye!

Szeplő, májfoltok, pattanások s bőrbajok ellen kiváló jó szer. **Símává, fehérré és üdévó teszi az arcbőrt!** Sem higanyt, sem ólmot nem tartalmaz. A nappalra való kréme nem zsiroz, míg az éjjelre való zsiroz. Egy tégely ára 1 korona.

Kapható:

Mihalovits Jenő

„Kigyó“ című gyógyszerárában, DEBRECZEN.

Egy szép írásu irodista

(esetleg kisasszony) ki a gépirásban jártas azonnali belépésre kerestetik.

Írásbeli ajánlatok **Lusztig Károly** czéghöz Piacz-utca 41. sz. személyesen adandók be.

Félix-gyógyfürdő

Téli és nyári gyógyhely Nagyvárad mellett.

Egész éven át nyitva.

Európa leggazdagabb kenes hévízforrása, vízhőfoka 49. C. 17 millió liter napi mennyiség. **Csusz-, kőszvény, ischiás-, izzadmányok- és női betegségek ellen** 1900. évben 9200 beteg hagyta el gyógyultán és javultán a páratlanul hatásos Félix fürdő gyógyforrásait, tükör-, kád-, iszap-, mór- és szénsavas fürdők, 350 kényelmes lakószoba, társalgó-, zongora- és olvasó terem, kitűnő vendéglők, állandó elsőrendű cigányzene, Vasárnaponként katona zene, teniszpálya, gondozott sétautak, 400 holdas park és fenyves erdő: 16 személyvonat közlekedik május 1-től a Félix-fürdő állomására naponta.

Posta, távirtda, interurban telefon.

Kurtaxa és zenedij nincs.

Prospektust küld

AZ IGAZGATÓSÁG.

Értesítés.

Van szerencsénk a nagyérdemű közönség szives tudomására hozni, hogy a Vécsey féle piacz-utcai 7. sz. házban azon bolt helyiséget amelyett idáig a debreczeni szappanfűző iparosok társasága bérelt a f. é. május 1-ső napjától mi béreltük ki és ezen időtől kezdve ott mindenféle mosdó és mosó szappanok a legnagyobb választékban állanak a tisztelt közönség rendelkezésére. Ezen kívül felveszünk ott nagybani rendeléseket is amelyeket gyárunk szolgáltat ki.

Telefon szám 124.

Békésy Róza és Tsa szappangyáros czég.

Üzlet áthelyezés.

Fűszer- és gyarmatáru nagykereskedésemet

Piacz-utca 41. számu házamba, külön — e czélra épített udvari — helyiségbe **dohány-nagyárudával szemben**

helyeztem át.

Lusztig Károly.

Meghívás

az „István“ gőzmalom társulatnak

1911. május hó 14-én délelőtt 10 órakor Debreczenben, a Kereskedő Társulat épületének dísztermében tartandó

rendkívüli közgyűlésére.

Tárgysorozat:

1. Az alapszabályok 3. és 7. §§-nak módosítása.
2. A részvénytőke felemelésére vonatkozó igazgatósági és felügyelő-bizottsági javaslat.

Debreczen, 1911. április 25.

Felhivatnak azon t. részvényesek, kik a rendkívüli közgyűlésen résztvenni és szavazati jogukat gyakorolni kívánják, hogy igazoló jegyeiket az alapszabályok 27-ik cikke értelmében f. évi május 12. 13-án d. e. 10-12 és d. u. 2-4 óráig a társulat Csapó-utca 20. sz. a. lizstraktára irodai helyiségében átvenni sziveskedjenek.

Az igazgatóság.

Utolsó hét.

Költözés előtt áruk, főleg női-, leány-,
férfi- és tin

szalma kalapok

csak most **mesés olcsón** adatnak el

Schwarz M. L.-nél

Piacz-u. 38.

Új helyiség Piacz-u. 52. sz.

Miklós-utcával szemben.

Tiszta agyagból készült szép és jó

cserép, fali téglá

és legszebb

nyersfalazati téglá

csak a

Karczagi

agyagiparnál

Karczagon szerezhető be.

Üzletáthelyezés!

A Magyar Fém- és Lámpa-Áru-Gyár
Részvénytársaság raktára

üzlethelyiségeit

1911. május 1-én

a Piacz-utca és Új-utca sarkán épülő

új Wiener-féle palotába

helyezi át.

Költözködés miatt mérsékelt árak!

Telefon sz. 632. Alapított 1893. évben. Telefon sz. 632.

Halmágyi
divatháza

Piacz-utca a főpostával szemben.

Megérkeztek

dus választékban Lüsster és vászon Costümök, Grenadin, Batiszt és Delain Pongyolák. Nyersselyem, Lüsster és Gummi köpenyek. Selyem, Gáz, Etamán, Batiszt és Delain Blouzok.

Selyem, Grenadin és Posztó felöltő Modellek.

A világ legjobb, legolcsóbb és legbiztosabb kutszivattyuja
az „**Omega**” **lánczkut**

mert rendkívül sok vizet ad,
mert kis gyermek kezelheti,
mert soha be nem fagy,
mert soha nem romlik,
mert mindenki kezelheti.

Kérjen felvilágosítást ingyen és bérmentve.

Bárdos és Brachfeld Budapest, VI., Gyár-utca 5.

Minden hölgynek kell

„Berson”
gummisarkot viselni.

Bersonwerke, Wien, VI/I.